

HÊZa Welatparêz

Sal 1 * Hejmar 3

Tebax 1989

Organa Komîta Merkezi ya Partiya Hêza Welatparêz a Kurdistan

Gelê Kurdistan, Xebat û Têkoşerîya Dr. QASIMLO ji bîr nake!

Fotograf : Arşîva HW

Dr. Abdurahman QASIMLO

Sekreterê Giştî yê Partî Demokratî Kurdistanî Iran Dr. Abdurahman QASIMLO, 13-ê Tîrmehê roja pêncşembê li serbajêrê Austuria Wien-ê digel hevalê xwe, endamê komîta merkezi Abdula QADIRÎ û dostê xwe kurdê Kurdistanê Başûr (Îraqê) Dr. Fazil RESUL, li mala Fazil RESUL di "mûzakera" digel "nûnêrên" rejîma Îslamî ya Iran-ê da û mixabin bi destê "mûzakerekerên" Iranî ve hat şehîtkirin... Mixabîniyek di ji ewe ku QASIMLO, li ser axa xwe ne hate veşartin; 20-ê Tîrmehê, bi merasim û beşdarîyeke mezin li belê li PARIS-ê hat veşartin.

Hem li gor daxûyanîya PDK-I'yê û hem ji li gor bîr û raya giştî jî, şik tê da nîne ku QASIMLO û hevalên wî bi destê rejîma Îslamî ya Iranê hatin şehîtkirin. Belê dîsa mixabin ku li ser vê yekê jî du bendî peyda bû di tevgera giştî Kurdistanê da. Tenê ev çende jî dê cisaretê bide dijmin ku planên teliyên nû amade bike... Wekî kurdê soran dibêjin, mirov hema ji xwe dipirse, gelo ev çi tiştekî seyr e?

Dîsa li gor daxûyanîya PDK-I, ewe midehekî dirêj e ku ew digel rejîma Îslamî "mûzakera" pîrsa Kurdistan'a rojhilat dîkin. Helbet ewe ne tiştekî nebûye. Mûzakere jî awayekî şer e digel dijmin. Belê bi rastî cihê ecêbîyê ye ku ew mûzakere hem gelek bi veşartî hatine kirin, hem jî li gor qayde û prensîbên dîplomasîyê û mûzakereyên di navbera du alîyan da nehatine kirin. Ev mûzakere, dîyare ku hem ji aliyê sîyasî ve hem jî ji aliyê dem û teknîkî ve di bin nîfûza dijmin da borîne. Lewma, QASIMLO digel hevalên xwe ketîye teliya dijmin.

Di germîya piştî şehîtkirina bûna QASIMLO û hevalên wî da û herweha di çarçova vê nivîsara kurt da, dest nade ku mirov bi kurayî û çaralî li ser vê pîrsa grîng û giran bisekine. Belê hewceye jî ku li ser vê bûyerê bête sekinîn. Hem ji aliyê sîyasî ve hem jî ji aliyê dîrokî ve divê li ser vê pîrs û bûyera grîng bête sekinîn û bête ron kirin ku ders jê bête wergirtin. Çiku; Iran'a Şah, di sala 1930-ê da Simkoyê ŞIKAKÎ dîsa ji bo mûzakera, gazî Şîno-yê kir û êxiste teliyê û şehîtkir. Iran-a Ayetullah'a jî li sala 1989-ê sîyasetmedarekî hemdemî yê wekî QASIMLO, li Ewrupe êxiste teliyê û şehîtkir. Lewma analîza encama vê bûyerê pêwîst e.

QASIMLO, bi objektîfî mirov dikare bêje ko bû gorîyê sîyasî û taktîkên xwe yê şaş. Heke ew mirovê zana, xûdan tecrûbe, dîplomat û pisporê sîyasî dê çawa biketa teliya dijmin.

Şaşî û kêmasî li rexekê; QASIMLO şerker, xebatkar û têkoşerekî giştî Kurdistanê bû. Şehîtkirina wî, ji vî alî ve windabûneke giştî şoreşa Kurdistanê ye.

Şoreşa Kurdistanê bi van kiryarên dijmin yê terorfî nayê sekinandin. Gelê Kurdistanê dê tola têkoşerên xwe hetmen bistîne!

Gelê Kurdistanê; xebat û têkoşerîya QASIMLO ji bîr nake.

Kürdistan'da Savaş Hali

Türk sömürgeci güçlerinin Kürdistan operasyonları, hızı artarak sürüyor

Temmuz ve ağustos aylarında operasyonlar yaygınlaştı. Özellikle rejimin "şeytan üçgeni" anlayışıyla davrandığı Hakkari - Siirt - Mardin illeri, bugün artık tümüyle askeri bölge haline gelmiş durumdadırlar. Bu illerden özellikle Hakkari'nin sivil nüfusuna oranla asker - polis nüfusunda hızlı bir yükseliş gözleniyor. Halkın deyimiyle "Dağ- taş" asker ve polis dolul.. Tabi bu "güvenlik gücüne" ek olarak bir de yerel işbirlikçi ya da bilinen deyimle "korucu"ları düşünmek gerekir. Gerçi son zamanlarda bu "korucu"ların sayısında önemli oranda düşme de var. Artık bu insanlardan birçoğu da, yarım milyona yakın "maaşa" pek itibar etmiyor! Çünkü onlar da, devletin onları açık olarak "namlunun ucuna" sürdüğünü anlamaya başladılar..

Yaz ayları bölge halkı bakımından uzun süreli kış mevsimine hazırlık için en verimli dönemdir. Gerek hayvanları ve gerekse kendileri için yaylaklarda, biçeneklerde çalışırlar... Halk kendi güvenliği açısından biçeneklere silahlı gider... Serseri mayınlar gibi ve sadece gündüzleri dağ bayır dolayan askeri timler, herkesi "terörist" sanıp uzun mesafeden tarıyorlar.

Uyan vb. tepkiler yok! Yaklaşmaya bile korkuyorlar ve uzaktan yayılım ateşi açarak kendi işlerinde çalışan köylüleri öldürüyorlar.

Temmuz ortalarında Beytüşşebap - Hakkari arasındaki yüksek Suwara Xelo geçidinin iki yamacında bulunan Anitos (Ferit Edgü'nün "O" romanına konu olan ve sonradan "Hakkari'de bir Mevsim" filmine de plato olan köy) ve Hemkan köylerine baskın düzenleyen Askeri komando timleri Anitos bölgesinde altı, Hemkan da da iki kişiyi öldürdüler. Anitos'takilerden dördünü ot yığınları arasında yaktılar. Bu olayın, kamuoyundaki yankısı hala sürüyor...

Bu türden baskılar yüzünden çoğunluğu zaten güç eden Hemkanlılardan geriye kalanlar da köylerini terkdiş çevredeki komşu köylere sığındılar.

Halk tedirgin... Bölgemiz tümüyle askerileştirildi. Doğal yaşam hemen hemen ölmüş durumda.

Olanığı olmayan, borç-harç batıya göç etmek zorunda kalıyor. Yaşamımız, öyle "Baskı", "zulüm" gibi sözcüklerle anlatılamayacak boyutlarda.

Baskın, arama, tarama ve sorgu ve bu ara da toplu öldürmeler, sıradan olaylar oldu. Devlet çarkının asker, sivil tüm dişlileri doğamızı, insanımızı adeta öğütüyor.

>>>>

Li ser şehit bûna QASIMLO
û hevalên wî

Mesaja PARHÊZ, bo PDK-Î

Ji Komîta Merkezî ya
Partî Demokratî Kurdistanî Iran ra

Hevalên hêja,

Me bi xemgîniyek mezin û giran,
şehîr kirina sekreterê giştî yê partîya we,
serokê navdar û hevalê têkoşer

Dr. Abdurrahman Qasimlo, endamê komîta merkezî
kak Abdula Qadirî û dostê partîya we Dr. Fazil Resûl
bihîst.

Dijmin bi vê kiriyara nemerdane ya rastî tenê
derbek li partîya we neda; herweha êrişeke mezin li
tevgera Kurdistanê jî kir.

Ji ber ku Dr. Qasimlo ne tenê şerkerekî partîya we,
herweha ew têkoşerekî hêja yê giştî şoreşa
Kurdistanê bû.

Wekî kes, kê xwûna Dr. Qasimlo, Qadirî û Resûl
rijandibe jî, eşkereye ku li pişt vê kiriyarê, plan û
hêza dijmin heye.

Ev bûyera giran di hevdişina digel "nûnêrên"
rejîma Islamî ya Iranê da qewimiye. Ji ber vê yekê jî,
rejîma Islamî ya Iranê suçdar e.

Rejîma dest bi xwûn; bi şehîr kirina Dr. Qasimlo,
Qadirî û Dr. Fazil Resûl, sûcê xwe girantir kir.
Şehîr bûna Dr. Qasimlo helbet jî bo partîya we, lê
herweha jî bo tevgera rîzgarîxwaza Kurdistanê jî
windabûnek mezin e.

Ew hem têkoşerekî şerê li çîya û hem jî yê qada
dîplomasiyê bû. Gelê kurd, xebat û têkoşerîya
Dr. Qasimlo jî bir nake.

Me bawerîyeke xurt heye ku tola wî û hevalên wî
dê jî dijmin bête stendin.

Bi şehîr bûna Dr. Qasimlo, Abdula Qadirî û Dr. Fazil
Resûl em serxweşiyê didine Partî Demokratî
Kurdistanî Iran, hêza pêşmerge û gelê Kurdistanê.

Komîta Merkezî ya
Partîya Hêza Welatparêz a Kurdistan

20. 7. 1989

* * *

Komando operasyonlarının kazara aksadığı bir gün olursa bu kez sivil "görevliler" tehditle saldırıları aksatmadan sürdürüyorlar. Bu ara revaçtaki tehdit; " Biz de Irak gibi yapacağız; bu bölgeyi sizden temizleyeceğiz. Kendiniz gitmezseniz, biz göndermesini biliriz..." dir!..

Yakında hepimizi "asker kişi" ilan edip, "kışla zapturaptı" içine alsalar, şaşılacak birşey olmaz! Ama bizi diri tutan birşey var: O da; yaratılan bunca korku atmosferine karşın, halktaki korkusuzluktur, yılmazlıktır. Bu, direncimizi artırıyor...

B. RENGİN - Elki / Ağustos - 1989

ÎRAN

"Rejim, bi vê bîr û bawerîya xwe ya dijî gelî û demokrasîyê mafê gelê kurd nade"

Berî Xumeynî, dewrê Xumeynî û piştî Xumeynî

Hevpeyvîn

Digel Nûnêrê Sazûmana Fedaiyan (Ekserîyet) kak SAFA

Damezraner û ya rastî her tiştê dewleta Îslamî ya Îranê Ayetullah Xumeynî 3-ê Hezîranê piştî nexweşîyeke giran û dirêj, mir.

Xumeynî ne tenê wek rêberê dînî, herweha wek rêberekî sîyasî û îdeolojîk jî rola xwe leyist di dewleta Îslamî ya Îranê da. Çiku reng û rûyê dewleta Îslamî pêk ve li gor destûr û fermanên Xumeynî pêkhat. Xumeynî bi van xisûsiyetên xwe ve roleke mezin li dinya Îslamî jî leyist.

Bi nifûza wî ya dînî, sîyasî û îdeolojîkî û imkanên dewleta Îslamî ya Îranê li hemû dewletên Îslamî taybetî mezhebê Şîî (Elewî), bi rêxistinî reneki sîyasî wergirt. Cemaetên Şîî li her cihên heyî rêxistinên sîyasî û leşkerî danîn û doza wergirtina iqtidarê dane pêşîya xwe.

Li Îraqê, Kuweytê, Libnanê û gelek dewletên dî yê Îslam nifûza xwe ya sîyasî û leşkerî micid dane xûya kirin. Mekke, ku di dinya Îslamî da cihekî 'muqeddes' e, bi fermana Xumeynî bu qada propagande û mîtingên sîyasî...

Di van xebatên xwe da hemû hêzên Şîî li gor destûr û fermanên Xumeynî kar kirin û Xumeynî jî billî rêberîya wî, ew jî xwe ra kirin sembol jî. Xumeynî bi hemû kiryarên xwe ve temsîla sedsala 10-a dikir û bawerîyên xwe di pratîkêda bi cih jî dikirin. Di mîdehê 10 salên dewleta Îslamî ya Îranê da merhelên gelek mezin jî dane ber xwe. Dem û dezgehê dewletê bi timamî li gor bîr û bawerîyên xwe yê dijî hemdemîyê bi kar anîn û wek bingeh bi cih kirin. Xumeynî bi van kiryar û bawerîyên xwe ve ne tenê şexsiyetekî netewî bû herweha şexsiyetekî navnetewî jî bû. Di aliyê sîyasî da jî mirov dikare bêje hosta bû. Xebata xwe ya dijî rejima Şah bi salan domand. Ne westa; bi rik û înat melayên Şîî yê Îranê bi veşartî rêz kirin. Ev hostahîya xwe piştî şoreşa Îranê jî bi kar anî. Şoreşa Îranê bi destê hemû gelên Îranê bi serket lê belê Xumeynî karî rûne ser vê keda gelên Îranê û gelên Îranê jî şoreşê jî dîr kirin. Ji aliyê sîyaseta navnetewî jî, dijî "Xerb û Şerqê" derket û li ser vê prensîba xwe di pêşîyêda dijî Amrîka û paşê jî dijî Sovyet derket...

Bi kurtî, Xumeynî di mîdehê 10 salên dewleta Îslamî ya Îranê da; jî nav her du lîvên wî çî derketa qanûn bû û bê qeyd û şert bi cih dihat. Wî Îran di deh salan da belkî sed sala paşda bir. Di şerê dijî Îraqê da bi milyona mirov; jin, kal û zarok jî tê da, bi navê "şehadeta dîn û şîyete" dane kuştin. Bi milyona mirov jî ji welat dane dîr kirin. Dezgehêkî wisa reş û tarî pêkanî ku di zülma xwe da ji Şah kêmtir nema. Îran seran ser jî gelan ra kire zîndan. Roje nivro li kolana mirov dane îdam kirin.

Mafên çu gelên Îranê yê netewî û demokratî nedan û prensîba "cûdahîya mîlletîni nîne, her kes Îslam e" bi kar anî!.. Li gor vê "prensîbê" şerekî mezin dijî gelê Kurd li Kurdistanê ajot û Kurdistan wêran kir.

>>>>

Piştî mirina vî mirovê xûdan nifûz gelo rejim dê roja duyê hilweşe an ne? Wekî hin der û dora digotin ku heke Xumeynî bimre rejim rojekê jî nikare xwe vegire; em ne di wê baweriyê da ne. Çu rîya mela nîne. Mela, ne li erd ne li esman dost û yar nînin! Ji ber vê yekê jî hindî hêz û zanîna wan hebe iqtidarê ji dest xwe bernadin. Belê helbet rejim ji îro pê ve ne wek dewrê Xumeynî ye. Hêz û zanîneke wek Xumeynî îro li piştî iqtidarê nîne. Ev zefîya rejimê dê wek toka şeytan her li stûyê iqtidarê da be û roj bi roj dê bêhna wan çik bike. Heke gelên Îranê jî bi xebateke xurt û yêkbûyî xwe bidine xîretê, dikarin vê tokê pitir bişidînin heta ku rejimê bifetîsin.

U em jî di wê baweriyê da ne ku dawîya vê rejima kevneperest nîne û bi xebat û têkoşîneke xurt hetmen dê hilweşe.

Bi kurtî; Xumeynî di jîyana Îranê û timamî dînê Îslam û dewletên Îslamê da bû xûdanê xet û dewrekê: Çawa ku mirov bêje; berî Xumeynî, dewrê Xumeynî û piştî Xumeynî!..

* * *

Di heftîya piştî mirina Ayetullah Xumeynî da, em digel endamê komîta merkezî ya Sazûmanî Fedaiyanî Xelk (Ekseriyet) kak Safa axiftin. Ev hevdişîna di çarçoveyê fireh da hem wek gotûbêj û hem jî wek sêhbeteke borî. Piştî vê hevpeyvînê li Îranê guhurînên pêşçav ku rejima Îslamî ji halê rakin nehatine pêş. Lê belê kiryar û êrişên rejimê li ser hêzên pêşverû û welatparêz bi awayên nû û terorî zêde bûne. Komploya dijî tevgera azadîxwaza kurd û kadirên wê nimûna vê yekê ye. Li ser vê "sîyaseta komploye" serokê PDK-Î hevalê têkoşer Qasimlo û du hevalên wî, 13-ê Tîrmehê li serbijêrê Austurîa Wien-ê, êxistin telîyeke nêmerdane û şehît kirin. Helbet cihê behs kirina vê bûyera grîng ne ev hevpeyvîna kurt e. Belê mirov dikare bêje ku dijmin bi şehît kirina Qasimlo û hevalên wî, qayde û ehlaqê "mûzakere" yê sîyasî yê li nav du alîya û dîplomasiya navnetewî, gelek hovane da bin pê xwe! Belê vêca rast gotine; ma dijmin ehlaq heye!

Piştî vê hevpeyvînê; hîlbijartina 28-ê Tîrmehê ya serokomarîyê û guhurînên qanûna esasî jî, mirov dikare bêje ku li gor texmînên giştî xilas bû. Bi vê encamê jî rejima Îslamî di vê merhela xwe ya nû da, dê zêdetir bibe diktetoryal. Bi vê yekê hikûm di xuyayî da, di destên Rafsancanî + Xameney + Ahmedê Xumeynî da kom bû. Lê belê helbet di vê sêkuçê da berê giran xûya ye ku serokomar Rafsancanî ye.

Wekî me di serî da jî goti; ev hevpeyvîna li heftîya piştî mirina Xumeynî hate kirin. Dereng mayîna çapa rojnamê aktualîta vê hevpeyvînê sar nekirîye. Vê hevpeyvînê li jêr, wek mesaja taybetî ya kak Safa bo rojnama me, raberî we dikin.

Portra kak Safa

Endamê Komîta Merkezî ya Sazûmanî Fedaiyanî Xelk (Ekseriyet) e û yek ji mes'ûlê Sazûmanê ye li Ewropê. 45 Salî ye û jeolog e. Niha li Evrûpe wek penahendê siyasî dijî. Zewicî ye û du zarokên wî hene.

Bi agahdariya kak SAFA; bi kurtî Portra Sazûmanê

Sazûman, 1970 hatîye damezrandin. Sazûman, her di serî da

li ser stratejîya şerê çekdarî hatîye saz kirin û ji aliyê sîyasî ve jî xwe wek hêzeke sosyalîst qebûl kirîye û ev armanc daye pêşîya xwe. Piştî hatîye damezrandin Sazûmanê, di hedefa xwe ya nêzîk da hilweşandina rejima Şah da ber xwe. Damezraner û gelek kadirên wê li nav Filistîniya man û xwe ji aliyê çekdarî ve gihandin.

Di midchê ku li nav Filistîniya da man, digel wan beşdarî şerê dijî Îsrail jî bûn û di warê leşkerî da hevkarîyên mezin dan Filistîniya. Hindî ku li Filistîne, di nav rêzên Cephê Rizgarîya Gelê Filistîn (Georg Hebes) da beşdar bûn.

Heta şoreşa Îranê (Sibat-1979)bûy, li bajêr, gund û çîya dijî rejima Şah şerê çekdarî kirin. Di vî şerî da nêzîkî 300 kadir û sempatîzanên wan hatin şehît kirin.

* * *

Pêşiyê me ditina kak Safa ya li ser sîyaseta Sazûmanê wergirt

"Çawa Îraqê êrişî Îranê kir me stratejîya xwe ji nû ve li ber çav derbaz kir û guhurîn lê kir. Ji ber ku me di vê erîşê da komployeke Amrîka didît. Ji ber vê yekê me xwest;

1. Dijî Amrîka bête sekinîn
2. Dijî erîşa Îraqê ku planê emperyalîzmê bû, Îranê biparêzin... Çiku Amrîkayê dixwest cuntayekê bîne ser kar. Heta bo ku bigihîje armanca xwe erîşeke leşkerî jî ji Sehra Îranê ve anî lê serneket...
3. Me wisa bawer dikir ku ev rejim dijî Amrîka û sermayê mezin disekine.
4. Dîsa me wisa bawer dikir ku ev rejime biçe dê rejimeke ser bi Amrîka bête ser kar.

Ji ber van sedemên bingehîn me tenê şerê çekdarî sekinand lê mixalîfîya rejimê me bi awayê sîyasî domand.

Ev sîyaseta piştevanîya rejimê heta 1984-ê dom kir. Lê belê em îro lê dinêrin ku ew sîyaseta me ya piştevanîya rejima Îslamî di binîda şaş bû... Vê yekê da xuyakirin ku tecriba me li ser xebat û sîyaseta kêmbû...

>>>>

Li ser parçe bûna Sazûmanê?..

"Li 1980-ê di nav Sazûmanê da dubendî çêbû... Sazûman bû du beş. Di nav Sazûmanê da riberizeke dijwar ya îdeolojîkî hebû. Berî dubeşiyê, Sazûmanê digot ku Cîhana Sosyalîst revzyonîst e. Li ser vê pirsê em bûne dubeş. Beşê piranî ew nêrîna kevin şaş dît. Lê beşê kêmanî xetê kevin parast anku nêrîna revzyonîstî ya li ser cîhana Sosyalîst domandin. Paşî vê parçe bûnê em bûne Sazûmanî Fedaîyanî Xelk (Ekserîyet), yên di jî bûne (Eqelîyet).

Li 1982-ê jî di nav Sazûmanê da ixtilafekê rû da û cûdabûnek çêbû. Ewe jî li ser yêkîtiya digel Tudehê derket. Çiku me wek Sazûman 1981-ê digel Tudehê yêkîtiyek çêkiribû. Esas me dikarî rê li vê cûdabûnê bigrin li kêmasî û bê îmkaniyên me yên wê demê dest nedan... Yên cûda bûy jî wek Sazûmanî Fedaîyan karê xwe yê siyasî ajotin..."

Berî mirina Xumeynî rewşa Îranê?..

"Rejimê hêj berî şerê Îran û Îraqê xwe hazirî mirina Xumeynî dikir.

Ji xwe şer bibû sedemê wêraniya welat... Milyonek insan seqet, 2 milyon kuştî, nêzikî milyonekê esîr û ji sê milyona zêdetir kes jî derbederî derveyî welat bibûn. Aboriya welat têkçûbû...

* 1988-ê gelek mirov di zîndana da ref ref hatin kuştin...

* Rewşa aborî, civakî, siyasî, çandî û perwerdegarî serûbin bibû...

* Şerê Îran û Îraqê ev têkçûne du car zêdetir kiribû...

Ji xwe sedemê sekinandina şer ji aliyê rejîma Îranê ve yek jî ev têkçûna mezin bû... Rêvebirên rejimê dane xuyakirin ku heke şer di vê rewşê da bête dom kirin dê rejim hilweşe.

Lewma Xumeynî hate qani kirin û gotin rejim di xeterê da ye û divê şer bête sekinandin. Li ser vê çendê Xumeynî wisa fito da; "Ji bo emir dirêjîya rejimê heke pêvîst be ez dê jehrê jî vexûm. Ji ber vê çendê ez sekinandina şer qebûl dikim..."

Wekî me goti, hêj berî mirina Xumeynî planên tehkîm kirina rejimê dihate çêkirin. Lê belê mirina Xumeynî zû bi ser da hat...

Tesfîye kirina Muntezarî jî, ji ber domandina xetê Xumeynî bû...

Di maweyê şer da rejimê û Xumeynî xwestekên gel bi şîra "Şerê Îslamê" dane birin...

Domandina şer hêdî hêdî rejim zêf dikir. Rêvebirên rejimê ji aliyê xwe ve di demekî baş da şer sekinandin... Deh salên şer di dîroka Îranê da, dê wek demekî reş û tarî bête biranîn...

Gelên Îranê di demê şer da, di nav zûlm û zordarîyeke herî mezin da man... Ji bilî leşkera, tenê nêzikî nîv milyonê kal û zarok mirin... Ev deh sale tenê bi kêrî ticarên Îslamî hatin..."

Rewşa hêzên siyasî yên Îranê?..

"Di saha siyasî ya Îranê da gelek hêz hene. Hindek ji vana;

1. Sazûmanî Ekserîyet
2. Sazûmanî Fedaîyanî Xelk
3. Eqelîyet
4. PDK - Partî Demokratî Kurdistan-
5. Partî Demokratî Gelê Îran
6. Rîya Karker
7. Komcle

8. Mûcahidîn

9. Tudeh

û gelek grûbên di...

Helbet alîgirên Şah jî hene û bi hêz in...

Şexsiyetên wekî Benisedr...

Mehdî Bazirgan jî ji xwe cepheyekî legal heye...

Ev hêzene hemû jî li gor qewet û îmkaniyên xwe diji rejimê ditêkoşin... Di nav çû hêzan da tifaq nîne... Lê belê mirov dikare bêje ku peywendiyên wan bi hev ra niha baştirin...

Bi kêmasî li hember rejimê hevnêrînek heye..."

Hêzên nêzikî hev kîjan in?..

"Ekserîyet, Sazûmanî Fedaîyanî Xelk û Partî Demokratî Gelê Îran (Ev hêze sala 1984-ê ji Tudeh-ê veqetyan) nêzikî hev in...

Digel Tudeh-ê jî temas heye...

Herweha digel Partî Demokratî Kurdistan jî peywendîya me heye...

Tenê digel hêzên Şahperest û Micahidîna peywendîya me nîne...

Micahidîn jî îro bêne ser kar dê rejimeke Îslamî pêkbînin û naxwazin digel kesê hevkarîyê jî bikin..."

Li ser hevkarîyê çi dibêjin?

"Armanca me ewe ku di seranserî Îran û Kurdistanê da cepheyekî pêşverû û demokratîk pêkbînin... Bawerya me ewe ku bêyî cepheyekî wisa, têkbirina rejimê gelek zehmet e... Tenê yekbûneke wisa dikare rejimê hilweşîne û rejimeke demokratîk saz bike..."

Îro çu hêz bi serê xwe nikarin bibine alternatîv li hemberî rejîma Îslamî... Alternatîv yêkîtiya hêzên pêşverû û demokratîk e..."

Dihate gotin ku çawa Xumeynî bimre dê rejim hilweşe?..

"Di serîda baweryeke wisa me nebû ku heke Xumeynî bimre rejimê demildest hilweşe... Rejimê hêj hêz heye ku midheki di jî xwe tehkîm bike..."

>>>>

Micahidîna û Eqelyetê digotin ku çawa Xumeynî bimre, rejim dê hema hilweşe... Niha eşkere bû ku ev nêrîne şaş e...

Berî her tiştî;

1. Cepheyekî hêzên pêşverû û demokrat nîne
2. Xelk hazirî serhildanekê nîne çiku nehafîye rêz kirin
3. Rejim ji aliyê leşkerî ve xurt û bi hêz e û te'dayeke bê hesab li gel dike
4. Digel hemû têkçûnên aborî jî, rejimê hêj imkan hene ku reformên aborî, civakî û siyasî bike bo ku emrê xwe dirêj bike...
5. Cîhana rojavayê jî rejim ji ber çav dernexistîye heta dixwaze peywendiyên nermtir digel rejimê dayne... U gelek sedemên di..."

Nerazîbûna gel çawa ye?

"Gerçî xelk bi mirina Xumeynî gelek şa bû lê belê nikarin vê şa bûna xwe dîyar bikin. Heta piştî ku mirina Xumeynî hate îlan kirin xelkê bi veşartî digot "xwezî rejim bimira"... Lê belê çî bikin rewş dest nade ku van daxwazên xwe eşkere bêjin..."

Hilweşîna rejimê nêzik e an ne?...

"Bawerya me ewe ku di demekî nêzik da rejim zû bi zû na hilweşe... Heta rejim dê zêdetir xwe ber bi rojavayê ve bide û nimûnên vê yekê jî xûya dikan... Rafsancanî di hevpeyvîneke digel rojnamên bîyanî da digot; "Armanca me aşitî ye... Heke Amrîka girtiyên me yên di destê Falanjên Libnanê da bide berdan, em jî dê nêzikîye nîşanî wan bidin..."... Eve tete wê me'nê ku rejim dê peywendiyên xwe digel cîhana rojava bidomîne û bilind bike. Ji xwe digel cîhana sosyalist jî peywendiyên nerm danîne... Armanceke rejimê jî ewe ku peywendiyên xwe digel rojavayê xurt bike ku Şahperesta bêpişt bihêle û roj bi roj îzole bike... Digel cîhana sosyalist jî dixwazin peywendiyên xwe bilindtir bikin ku qeweta hêzên çep bişkênin..."

Li ser dom kirina rejime dikarî çî bêji?..

"Ev rejima Îslamî ya reş û tarî di demekî dirêj da nikare xwestekên gel bîne cih... Di maweyê dîr da rejim nikare emrê xwe dirêj bike... Çiku xelk di rojên pêş da êdî tehemûla vê rejima sergirtî nake... Mirina Xumeynî jî bo kurt kirina emrê rejimê avantajek anîye pêş... Lê belê heke hêzên pêşverû bikarin bikarbînin... Çiku qet ayetullahek heta kurê wî jî nikare rol û wezîfa Xumeynî hilgire ser milê xwe û valatîya wî tijî bike... Pirsra têkbirina rejima Îslamî dê çawa hel bibe? Wekî me li serî jî gotî; divê hêzên pêşverû yêkîtiyeke xurt

pêkbînin û gel rêz bikin û têkoşîne li ser demekî dirêj bilind bikin... Bi vê stratejîyê dê rejim bête hilweşandin..."

Îro rêvebirîya rejimê?..

"Îro rejimê sê kesên bi nifûz di rê dibin. Xameney, Rafsancanî û kurê Xumeynî Ahmed Xumeynî... Di nav van da yê nêzikî cîhana rojavayê Rafsancanî ye. Xameney di van rojên dawî da xwe nêzikî Xumeynî kir. Rafsancanî nêzikî Ahmed Xumeynî ye. Roja ewil ya piştî mirina Xumeynî meclisa Ayetullaha ku ji 83 kesa pêkhatîye, civîya û bi raya piranî -53- Xameney hilbijartin wek cihgirê Xumeynî... Yên ku rey nedane Xameney digotin ku bila şûrayek bête hilbijartin şûna Xumeynî... Ji xwe hêj Xumeynî sax teyîda Xameney kiribû... Ev tabloye nîşan dide ku dijayetîyek heye li nav meclisa Ayetullaha... Edî wê kengî der bibe ev dijayetîye, rojên pêş dê xûya bikin... Rafsancanî esas jî vê tabloyê nerazî ye. Belê îro qebl kirîye çiku ew jî dê di hilbijartina meha tirmehê da bibe serokkomar... Ayetullah, îro li ser vê tabloyê li hev hatine..."

Di hilbijartina dawîya tirmehê da dê reformên(!) di qanûna esasî da jî bêne deng dan û hetmen dê bidine qebûl kirin! Bi vê yekê jî wezîfa selehîyeta serokkomar tete zêde kirin. Bi vî awayî jî rejim zêdetir dibe dîktetoryal. Anku rejima mezhebî dê tehkîmtir bibe. Bi vî awayî hefsarê rejimê dê di destê Xameney, Rafsancanî û Ahmed Xumeynî da be... Ahmed Xumeynî jî aliyê siyasî ve gelekî paşda mayî ye û bê kêr e. Ew tenê dê jî aliyê me'newî ve tesîra babê xwe bidomîne... Ji ber ku hêj Hacetûlislam e, fonksiyone mezhebî jî gelek nabe..."

Di nav van her sê kesan da jî nifûza Rafsancanî zêdetir e... Ji xwe dewletên bîyanî jî wî didine ber çava... Rafsancanî jî aliyê siyasî ve zana û bi fen û fêl e... Ji ber vê jîriya wî ye ku hêj Xumeynî sax, bi navê Xumeynî wekilê fermanderê timamî artêşê bû..."

Piştî mirina Xumeynî li ser rewşa Kurda dikarî çî bêji?

"Rêvebirên rejimê, ji ber ku rejima xwe tehkîm bikin û emrê wê dirêj bikin, di çerçeva reformên îslamî da dê xwe nêzikî hêzên kurd jî bikin. Belê bi bawerîya me ev nêzik bûne ji dil nabe û dê bi taktîkî be. Rejim bi vê bîr û bawerîya xwe ya dijî gelî û demokrasîyê mafê gelê kurd nade. Di serî da, hazirî vê çendê nînin... Paşê hêzên kurd şîara "Demokrasî bo Îran, otonomî bo Kurdistan" bilind dikan. Rejim çû cara demokrasîyê nade ku heta otonomîyê bide. Wek berê dê taktîkên xapandinê bikarbînin..."

Dûmahîk di rûpela 19'a da

SÜRGÜN KÜRTLERİ

**Irak'ın 1988 Ağustos Bahdîna saldırısı
ve Güney Kürdistan' dan
Kuzeye "zorunlu göç"**

Fotograf : Arşiva HW

Göçmenlerimizin ilk konakları : Gever (Yüksekova) Kampı 1988

Hasan ÇELİK

**"Çadırınız, tel örgünüz, esaret kampınız
vız gelir bize vız"**

Her savaşın sonu, "barış" sürecinin başlaması, özellikle savaş iliklerine kadar yaşamış halklarda buruk bir "sevinç" yaratsa da, kimi zaman savaş sürecinden kat kat fazla, ağır yıkım ve tahribat getirebiliyor. Bunun en somut örneği sekiz yıl savaşı olarak da anılan İran-İrak savaşından sonra, Kürt halkı bakımından görüldü. Savaş süresince zaten gerek coğrafya ve gerekse insan olarak en çok darbelenen Kürdistan ve Kürt halkı oldu.

Savaşın ilk yılından sonra İran' da, Irak' ta kara savaşını hava destekli olarak Kürdistan topraklarında sürdürdüler. Savaşın son yılında Mart 1988' de Irak, Halepçe' ye kimyasal bombalar yağdırdı ve beş binden fazla insanımızı öldürdü. Bu toplu jenosid tarihte eşine az rastlanır barbarlıkla gerçekleştirildi. Bundan dolayı da genel olarak Hiroşima' ya benzetildi ve gerçekte buydu...

>>>>

Aylar ilerledikçe hem İra'ın ve hem de Irak'ın karşılıklı attıkları bombalar Kürdistan'daki doğa ve inşaa yıkımının ve insan kaybının boyutlarını arttırdı. Her iki sömürgeci devlette aslında yenilemiyorlar ama son kozlarını Kürdistan'da oynayarak yine "son" bombalarını Kürdistan'da kullanıyorlardı. Her iki sömürgeci güç vuruyorlardı ama bombalarının asgari müşteregi Kürdistan ve Kürt halkıydı. Sanki, "birbirimizi yenemiyoruz bari her ikimizin de ortak kuyruk acısı olan Kürtleri vuralım" mizansenini oynuyorlardı İra ve Irak!..

Ağustos ayı savaşın duracağı ihtimalini arttırdı. Birleşmiş Milletler'in direk insiyatifinde sürdürülen görüşmeler sonuç verdi ve 10 Ağustos'ta savaşın duracağı kesinleşti. 20 Ağustos'ta ise alınan "ateşkes" kararı uygulandı!..

İra ve Irak artık iki "yorgun savaşçı" olarak silahlarını bu kez daha etkin bir biçimde içe çevirmeye başlayabilirlerdi. İçte kim vardı? Tabii Kürtler. Vurun abalya deyip her iki sömürgeci devlette arta kalan güçleriyle Kürtlere bindirdiler!.. Bu "atak"ta Irak arayı açtı. 26 Ağustos'ta hızlı bir askeri hareketle, elindeki kimyasal silahları ve zırhlı birlikleri hava destekli olarak Kürdistan'a yöneltti. Kurtarılmış bölgeler de silahlı yurtsever güçlerin yanı sıra savunmasız halka da saldırıldı.

Sonuçta yüzlerce ölü, yaralı. Geriye kalanlardan da ele geçirilenler zindanlara dolduruldu ve bir kısmı da güneye, arap çölüne sürgün edildi. Kuzeye kaçabilenlerde "Türkiye" ve "İra'nın 'resmî' sınırlarına gerçekte ise Kürdistan'ın kuzey ve doğu bölgelerine yöneldiler. İki günde tüm yöre halkı dağıtıldı. Arazi, kimyasal bombaların altında kasıp kavruldu, doğa öldürüldü!

Toplu Göç Başlıyor

27 Ağustos 1988 günü Irak KDP radyosunun anonsları Kuzey Kürdistan halkının kulaklarında yankılandı. Binlerce insan, sel gibi onlara doğru akıyordu. Radyo, halkı bilgilendiriyor ve aktif yardıma çağırıyordu. Uluslararası iletişim de canlandı. Kürtler yine kimyasal bombalarla yok ediliyorlardı! Yurtsever güçler yöre halkını ve uluslararası yardım kuruluşlarını yardıma çağırırken, devletlerin de Irak'a baskı yapmalarını istiyordu. Binlerce insan 27 Ağustos sabahı Hakkari "sınırı"na dayanmıştı. Ama Türkiye hükümeti bu insanları almamakta "kararlıydı"!.. Ama gelenler de sınırı geçmeye kararlıydılar. Sonuçta halk kazandı. Türk hükümeti bu kez "yardımsever" rolü oynadı ve gelenlerin tümünü "içeri" alabileceklerini açıklamak zorunda kaldı. Gelenlerin sayısı yüz bine yaklaştı.

Yerleştirme

Yok olmaktan kurtulabilen bu şanslı insanlarımız, Hakkari bölgesinde askeri süngü altında etrafta tel örgülerle çevrili alanlara toplatıldılar. Savaş esirleri muamelesi yapıldı. Çevre halkının ve uluslararası kuruluşların direk yardımları engellendi. Kuru ekmek - konserve yardımı ile açlık "giderilmeye" çalışılırken insanlar onar onar küçük küçük çadırlara doluşturuldular!..

Hükümet gelen insanlara politik kaygular ve uluslararası baskı sonucu "yardım etmek" zorunda kalırken, aynı zamana denk gelen seçimlerde bu "insani yardım" tavrını seçim şovuna dönüştürdü. Ancak Kürdistan halkı hükümetin bu iki yüzlü tutumuna prim vermedi ve seçimde hükümet Kürdistan'da umduğunu bulamadı. Bu kez hükümet hınçla, gelenleri kış koşullarında yine çadırlarda tuttu. İra'nın göçmeleri için zorladı, kamplarda terör estirdi.

Öte yandan daha baştan gelen insanlarımızla sıkı dayanışmaya geçen Kuzey Kürdistan halkımız ve Türk ilerici ve demokrat çevreleri, sorunu sürekli gündemde tuttular ve olası provakasyonların önünü almaya çalıştılar, yardım ettiler. Gelenlerden yetişkin insanların güney Kürdistan ulusal kurtuluş savaşında aktif yer almış olmaları, yani peşmergelik yapmış olmaları, Türkiye basın, kamuoyu ve resmî çevrelerin literatürüne "PEŞMERGE" sözcüğünü yerleştirdi.

Göçmenlerimizin şimdiki durumu

Irak kanlı rejiminin, Ağustos 1988' de güney Kürdistan'ın Bahdina bölgesinde başlattığı ve bu saldırı sonucu binlerce insanın Kuzey Kürdistan'a gelmelerinin üstünden bir yıl geçti.

İlk günden bugüne, gelen insanlarımızın zorlu ve ağır yaşamında ileri bir değişme ve iyileşme olmadı. İlk günkü gibi yine yiyecek - içecek, giyim - kuşam, yatacak, sağlık vb. sorunlar olanca ağırlığıyla devam ediyor!..

Gelen insanlarımızı, yine bizzat kendilerinin direnişi ve kamuoyunun baskıları sonucu güya daha iyi yerlere yerleştirmek üzere Muş, Kızıltepe ve Diyarbakır'a naklettiler. Muş'ta yıkık - dökük yapılara yerleştirilirlerken, Kızıltepe ve Diyarbakır'da yine "çadırkeni" lere yerleştirildiler!

Bunun dışında gelen insanlarımızın kalış konumları ilk günkü gibi belirsizliğini koruyor. Türk devleti bunlara "politik göçmen" statüsü ısrarla vermek istemiyor.

Aksine gelenleri dağıtmaya çalışıyor. İran'a gitmeleri için baskı yapıyor. Daha şimdiden gelenlerin sayısında olağanüstü düşme var. Yüzlük, binlik kafileler halinde ve kaçak olarak Hakkari sınırından İran'a zorla gönderiliyorlar. Devlet, Irak ajanlarının kamplara girip provakasyon yaratmalarına göz yumuyor. Nitekim Kızıltepe kampında, yemeklere zehir katılar ve yüzlerce insanın zehirlenmesine neden oldular. Ancak kitlesel zehirlenme ve halkın toplu tepkisiyle olay basına yansısı ve toplu olabilecek bir kırım önlenmiş oldu.

Gelen insanların en önemli sorunlarından biri de çocuklarının eğitimiydi. Bu sorunlarını kendi olanaklarıyla ve kendileri çözmek istediler. Çünkü devlete yaptıkları "anadil eğitimi" başvuruları yanıtız kalıyordu. İçlerinde mesleği öğretmen olanlar, diğer okumuşlar çadır okulu eğitimine başladılar. Eğitim elbette ana dilleri olan kürtçe olacaktı. Ancak sömürge valisi "olaya" hemen el koydu ve "milli bütünlük elden gidebilir" paranoyasıyla eğitimi durdurdu! Sömürge valisi bu kez kontr bir "girişim" yaparak "göçmen"lerin "türkçe eğitimi" için hazırlıklara başladı! Bunun için "uzman" kişiler ekstra kurslara alınarak eğitildiler. Bu tasarımla gelen kürtlerin nasıl asimile edilebilecekleri programlaştırıldı! Ne ki, yine ulusal ve uluslararası tepkiler sonucu bu toplu "asimilasyon" programlarını şimdilik kaydıyla olacak herhalde, rafa kaldırmak zorunda kaldılar!..

Uluslararası katkı

Kuzey Kürdistan'a göç etmek zorunda kalan yurttaşlarımız başlarda hissedilir bir moral destek buldular uluslararası alanda. Maddi planda direk yapılmak istenen yardımlar Türk hükümetince engellenince, durgunluk başladı. Politik planda ise, Irak şiddetli bir biçimde kınandı ama o kadar... Türk devletine de kimi baskılar yapıldı ve bugün hızından çok şey kaybetmiş olsa da, ancak rötartlı bir şekilde sürüyor denebilir.

Somut yardım olarak geçen yıl, Danimarka, Hollanda gibi ülkelerin parasal yardımlarının dışında bu yıl Fransa üçyüzotuzedyedi göçmeni, "politik göçmen" statüsüyle ülkesine aldı. Bu da, bu yılın 30 Nisan - 2 Mayıs tarihleri arasında Mitterand'ın eşi bayan Mitterand'ın Türkiye'ye yaptığı özel gezi ve kampları ziyareti sonucu gerçekleşti. Kuşkusuz bu hayli küçük yardım yine de halkımıza önemli bir maddi ve moral destek oldu ve gerek Madam Mitterand'ın girişimleri ve gerekse Fransa'nın tutumu halkımız tarafından olumlu karşılandı.

Sonuçta...

Göçmenlerimizin sayısında önemli oranda düşme var. Ve onlar kendi isteklerinin dışında Türk hükümetinin korsanca baskınlarıyla gece yaruları kamplardan alınıp İran'a gönderiliyorlar. Yaşam koşulları ağır ve öldürücü. Çocukların eğitim sorunu olanca ivediliği ile anne - babaların baş ağrısı olarak sürüyor. Kalış konumlarının belirsizliği insanlarımızda önemli bir psikolojik tahribat yaratıyor. Öte yandan Türk hükümeti sinsi asimilasyon programları ile uğraşiyor ve gitmeleri için yaşam koşullarını giderek zorlaştırıyor.

Bulgaristan Türkleri sorunu zaten bir yönüyle de Kürt göçmenlerin temel sorunlarının tümünden unutturulmasına yaradı. Devlet, bu arayışta bulamayacağı ortamda kendi soydaşlarıyla uğraştı ve bizim soydaşlarımızı unuttu! Şimdi de "bu insanlara nasıl daha iyi yaşam koşulları hazırlarım" gibi bir kaygısı yok aksine "bu beladan ve bu peşmergelerden nasıl kurtulabilirim" planlarını yapıyor!

Amâ düşmana inat, onur duyduğumuz kadını, çocuklu peşmergelerimiz de, tüm o ağır kamp yaşamına karşın yılmıyor, sömürgeci Türk devletine nedamet getirmiyorlar. Ulusal gelenek ve duygularını, bilincini diri tutuyorlar. Ulusal bayramları olan Newroz'u coşku ile kutluyor ve düşmanın zehir etmek istediği günlük yaşamı, umut ve inançla yaşanır hale getirebiliyorlar. Onları ayakta, alnı ak, başı dik tutan ve yılların ulusal kurtuluş savaşı içinde kazandıkları işte bu inanç, özveri, umut ve kararlılıklarıdır. Gerisi onlara hiç gelir. Onlarda sömürgeci Türk devletine "çadırınız, tel örgünüz, esaret kampınız vız gelir bize vız" diye haykırıyorlar.

Bize düşen onların bu zor, ama inatçı ve o kadar da kavgacı yaşamlarını iyileştirmeye çalışmak, bu doğrultudaki savaşımı onlarla birlikte yükseltmek ve düşmanın sorunu küllendirmeye, asimilasyon ve ikinci sürgün planlarını boşa çıkarmaktır.

☛☛☛ - Ağustos 1989

>>>>>>> ■■■■■ <<<<<<<<

Endam û Aligirên Partiyê
Bizava hevkarîya partiyê ji aliyê aborî ve xurtir bikin

Redaktor : R. HETAV

Navnîşana Pcywendiyê :

Postlagerkarte 1000 BERLİN 65, Nr. 062923 C

Sempati duyan kesimin en önemli beklentisi, yıllardır ağır ve olumsuz etkisinin hissedildiği örgütsel ve politik atalet ve devinimsizliğe, ataklıkla son verileceği, örgütsel ve politik yaşama canlılık getireceği ve buna bağlı olarak gerek ülke zemininde gerekse uluslararası düzlemde Kürdistan ulusal kurtuluş savaşımına somut bir ivme kazandıracığı doğrultusunda idi.

TEVGER'

TEVGER -Tevgera Rizgarîya Kurdistan- (Kürdistan Kurtuluş Hareketi) bir yılını doldurdu. Bir yaşını doldurmak bile başlıbaşına önemli kuşkusuz. Ancak bu bir yılı; gelişmeye, güçlenmeye döndük bir TEVGER'in kalıcılığı bakımından dayanıklı bir basamak sayabilir miyiz? Bu kısa yazımızda önce buna değineceğiz.

Bilindiği gibi kuruluş çalışmaları 1986 sonlarına dayanan TEVGER'in kuruluşu geçen yıl (1988) 22 Haziran da Belçika'nın başkenti Brüksel'de yapılan bir basın toplantısıyla açıklandı. (TEVGER'i kuran sekiz örgütten biri de partimiz PARHEZ'dir. Ancak partimiz, TKSP'nin genelde antibirlikçi, antiTEVGER tavır ve "politikaları" özeldir de partimize yönelik düşmanca tutumları nedeniyle mayıs 1989 ayında üyeliğini dondurdu ve yazılı olarak TEVGER'e bildirdi. TEVGER'i birinci yılında değerlendirirken bu gelişmeye yol açan nedenler üzerinde de kısaca duracağız.)

TEVGER'in kuruluşu Türkiye basınında geniş olmasa da yer aldı, görece bir yankı yarattı. Türkiye ve Kürdistan sol basınında ise sınırlı bir ilgi gördü ve bu da daha çok kuruluşun duyurulması çerçevesinde kaldı. TEVGER, yazılı basının dışında, geniş ulusal kurtuluşçu yelpazede de ilgi gördü ve aynı zamanda görece bir destek buldu denebilir.

TEVGER'in kuruluşunun gördüğü ilgi ve yarattığı yankı

TEVGER'in kuruluşunun ilgi görmesi ve genelde yankı yaratması bir bakıma doğaldır.

Öncelikle sömürgeci burjuvazinin önemli kurum ve organlarından olan yazılı basınının alışılmış klişe çığırkanlıkla ve tümüyle sansasyonel bir biçimde olayı vermesi bizce anlaşılır bir tavrı! Türkiye sahında ırkçı şoven dalgayı kabartmak amacıyla, birlik zemininde örgütlenen Kürt yurtsever hareketini terörle özdeşleştirmek için kronik ve sürengen tavrını sergiledi.

Önemlisi; giderek dağınıklığı aşmaya çabalayan Kürt yurtsever hareketinin derlenip toparlanmasının sömürgeci burjuvazide yarattığı korku ve telaşın basın yoluyla dışa vurumuydu.

Aslıolan TEVGER'in kuruluşunun Kürdistan ulusal kurtuluşçu yelpazede gördüğü ilgi ve yarattığı yankıdır. Bu konuda genelde iyimser olunabilir.

İçinde yaşanan dönem ve koşullar 'birlik' sorununu ivedi kılan özellikler taşıyordu. Bu doğal ortam beraberinde ilgi ve somut bir 'beklenti' atmosferini de yarattı.

Gerek sempati ve gerekse antipati boyutunda beliren 'ilgi' uzunca bir süre canlılığını sürdürdü. Ne ki, ilk altı aylık dönem aşıldıktan sonra sempati boyutunda bir gerileme başgösterdi.

Sempati duyan kesimin en önemli beklentisi, yıllardır ağır ve olumsuz etkisinin hissedildiği örgütsel ve politik atalet ve devinimsizliğe, ataklıkla son verileceği, örgütsel ve politik yaşama canlılık getireceği ve buna bağlı olarak gerek ülke zemininde gerekse uluslararası düzlemde Kürdistan ulusal kurtuluş savaşımına somut bir ivme kazandıracığı doğrultusunda idi. Bu bağlamda oluşan geniş kitlesel sempati halkası ve pozitif atmosfer, daha baştan TEVGER'in kuruluşuna karşı olan kesimlerde olumlu yönde etkiledi ve en azından negatif yaklaşım içinde olanların karşı propaganda eğilimlerinin törpülenmesine yaradı. Ve gerçekten karşı olan çevreler bile bu destek ve ilgi karşısında TEVGER'e daha sert ve sürekli bir karşı tavır içinde olmadılar veya taktik bir tutumla da olsa hissedilir bir suskunluk içine girdiler. Tabi politik görüşleri çerçevesinde yapılan ve kimi zaman dozu ayarsızlaşan eleştirel yaklaşımları bunun dışında tutuyoruz.

TEVGER'in kuruluşuna ilk tepkiler

Burjuva basınında yankı

22 Haziran basın toplantısına dış basın temsilcilerinin yanı sıra Türk burjuva basını temsilcileri de katıldı.

İN 1 YILI

Birliğin ahlaki ve moral değerleri eğer, TEVGER'i oluşturan örgütlerin kadroları arasında canlı tutulmaz, aksine eskinin rekabetçi eğilimleri diri tutulmaya çalışılırsa, elbette TEVGER'den pratikte bir devinim beklenemez. Çünkü nihayet örgütsel yaşama canlılık ve devinim kazandıran taban güçleridir.

Toplantı sonrası ikinci günde bu haber sansasyonel Türk burjuva basınında yer aldı. Haber iç sayfalarda da olsa, Türk basınının bilinen ırkçı-şoven jargonuyla verildi. İşte birkaç örnek:

Hürriyet / 24 Haziran 1988

İri ve kalın puntolarla attığı başlık: Bir "hain ittifak" daha...

Apo-Talabani beraberliğinden sonra, 8 yasadı; örgüt, Brüksel'de "Kürdistan Kurtuluş Hareketi" adı altında birleştiklerini açıkladı.

Tercüman / 24 Haziran 1988

Yeni hain ittifak TEVGER

Milliyet / 24 Haziran 1988

PKK'ya karşı yeni cephe

Ve kuşkusuz bu kara ve kin kokan başlıkların altında ona uygun bir anlatım yer alıyordu!

Burjuva basını aslında sömürgeci rejimin resmi bakış açısını da yansıtıyordu bir bakıma.

Türkiye sol basınından Türkiye Postası, 1 Temmuz 1988 tarihli sayısında TEVGER'in kuruluşunu duyuruyor ve ortak açıklama metninden kısa bir aktarma yapıyordu. Yine KİTLE dergisi temmuz 1988 sayısında TEVGER'in kuruluşunu kısa bir duyuru çerçevesinde ele alıyordu.

Kürt sol basını da TEVGER'in kuruluşuna yer verdi. Aşağıya ilk tepkilerden kısa aktarmalar veriyoruz.

İsveç Kürt Dernekleri Federasyonu yayın organı BERBANG 6/88 sayısında TEVGER'in amblemini kapak yaparken kuruluş bildirisini de tümünden yayınladı.

Yine İsveç'te yayınlanan Kürdistan Press 29 Haziran 1988 tarihli sayısında TEVGER'in kuruluşunu haber

yaptı. Ayrıca, haberin hemen altında da TEVGER dışında kalan örgütlerin görüşlerine yer verdi.

TEVGER'e katılmayan örgütler ne dediler? başlığı altında Kürdistan Press şu örgütlerin görüşlerini yayınladı: Rêxistina Rizgarîya Kurdistan (RIZGARÎ) (Bizim notumuz: O zaman henüz partileşmemişlerdi.) Avrupa Sekreterliği; TSK (Tevgera Sosyalist a Kurdistan); KUK (Kürdistan Ulusal Kurtuluşçuları) ve KAWA.

Rêxistina Rizgarîya Kurdistan (şimdi artık parti oldu) şöyle değerlendiriyordu TEVGER'in kuruluşunu: "Birlik sorununun önemi ve değeri üzerine fazla bir şey söylemek gerekmiyor. Çünkü, somut ve maddi bir gerçekliktir. "Sorun, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini gerçek hedeflerine ulaştırabilecek militan bir mücadele örgütüne ulaşma sorunudur.

Bu bağlamda Brüksel'de kamuoyuna duyurulan 8'linin bir adım olarak bile fazla önem taşıdığı kanısında değiliz.

"İçinde yer almamız ilişki biçiminden kaynaklandı. Süreç içinde muhtevaya ilişkin oldu. Tevger diye adlandırılan birlik ölü doğmuştu. Törene gitmenin bir anlamı yoktu.

"Tevger emekler mi, sürünür mü bilemeyiz. Ama yürümez!.."

TSK ise kısaca şöyle diyordu TEVGER'in kuruluşu ile ilgili olarak: "...Kısa adı Tevger olarak ilan edilen bu cephenin çalışmalarına kısa bir süre hareketimiz de katıldı. Ancak, TSK olarak toplantılara çağrıldığımız aşamada bazı tercihler yapılmış ve özellikle Kürdistan da mücadele yürüten çok sayıda radikal örgüt bu çalışmaların dışında tutulmuştu. Böylece daha başından en geniş güçlerin birliği önüne engeller konmuştu."

"Kısacası; sıcak mücadele içinde oluşmayan, tabandan gelişmeyen ve çok sayıda radikal gücü dışlayarak oluşan cephelerin Kürdistan'daki olaylara müdahale edebilme şansı yok denecek kadar azdır."

>>>>

KUK ise şöyle diyordu: "...Elbette ki, ortaya çıkan bu yeni 'birlik'in geçen dönemki birlik çalışmalarından ayrı bazı özgüllükleri vardır..."

"... Ortaya çıkarılacak olan 'birlik'in zaman ayarlaması ve genelde Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinin içinden geçtiği sancularla dolu bu döneme tekabül etmesi, kanımızca bu özgüllüklerin başında geliyor... Kürt sorununun ortaya çıkarılması, açıktır ki, Kürdistan devrimci hareketinin iradesi dışında; Ankara'dan Washington'a ve buradan da diğer bazı merkezlere kadar uzanan bir planın çerçevesi durumundadır. İşte bu plan çerçevesinde Kürt sorununun çözümüne taraf olabilecek sözde "Kürt" taraflar arayışı uzun bir süreden beri devam edegelmektedir. Adı geçen bu 'birlik'in tam da bu arayışların yoğunlaştığı bir dönemde piyasaya sürülmesi tesadüfi değildir."

"... Ortaya çıkartılan bu 'birlik'... Kürdistan devriminde bir sorumluluk üstlenemeyeceği gibi, misyonu gereği önümüzdeki dönemde ortaya çıkması zorunlu olan gürbüz birliklerin önünde ciddi engeller oluşturduğu için ve genel anlamda ulusal kurtuluş hareketimizin garantisi olan birlik ve cephe anlayışlarını tasfiye amaçlı olduğu için de gericidir...."

KAWA'nın ilk değerlendirmesi ise şöyleydi: "... Kürdistan halkının çıkarlarını savunmak ve ilerletmek için:

1. Sömürgeci boyunduruğa karşı, bağımsız, birleşik ve demokratik Kürdistan'ı yaratmak;
2. Karşı-devrimci şiddete karşı, devrimci şiddeti öngörmek, bunu örgülemek;
3. Bağımsızlığı sadece sözde değil, pratikte de uygulamak, bağımsız politika yapmak, bağımsız bir güç oluşturmayı öngörmek;
4. Cephe ya da birlikler pratik devrimci mücadele içinde örgülemek şarttır.

Bu noktaları, 8 örgüt adına Brüksel'de açıklanan Tevger'in özünde görmüyoruz. Aslında, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin yurtsever ve radikal devrimci güçlerin omuzlarında yükseldiğini görüyoruz. Önyargılardan değil, fakat bilimsel öngörülerden ve bilimsel olgulardan hareket ederek diyebiliriz ki, Tevger, bundan öncede oluşturdukları birlik veya güçbirlikleri gibi kağıt üzerinde kalacak ve pratik bir değer ifade etmeyecektir. Tevger, KUKM'ne önderlik yapacak kudret ve nitelikte değildir. Ama, KUKM ve Kürdistan ulusal kurtuluş cephesine yarar sağlayacak bir güç olabilir, Böyle değerlendiriyor ve böyle görmek istiyoruz..."

Bu yazı kapsamında TEVGER dışında kalan örgütlerin yaklaşımlarını eleştirel bir şekilde ele almadan yorumsuz aktardık. Amacımız sadece TEVGER ilk kurulduğunda gelen negatif ya da pozitif ilk tepkileri aktarmaktı. O nedenle yukarıdaki örgütlerin görüşlerini kısaca verdik.

TEVGER'i kuran örgütler

TEVGER'i oluşturan örgütlerden bazıları da yayın organlarında TEVGER ile ilgili değerlendirmeler yaptılar. Partimizin TEVGER değerlendirmesi de BINGEH dergisinin ekim 1988 tarihli 3. sayısında yayınlandı.

Partimiz, TEVGER kurucusu olmasına karşın TEVGER'i abartan bir yaklaşım içinde olmadı. Kanımızca kurucu üye olursa da objektif olmak bunu gerektiriyordu. O nedenle de daha baştan kuzey Kürdistan birlik sorununun ne TEVGER ile çözüme kavuştuğunu söyledik ne de TEVGER'in "önemsiz" olduğunu. Aksine birlik sürecinin ilk etapta atılabilir adımlarla geliştirilebileceğini belirttik. Bu bakımdan TEVGER'in blokçu bir anlayışla sınırlarının daraltılmayacağına dikkat çektik. TEVGER'i hem önemsedik ve kuruluşunda yer aldık, hem de nicelik ve niteliğinin artırılmasının önemine ve zorunluluğuna değindik. Yine TEVGER'in pratikte dinamik ve savaşçı bir işlerlik içinde olurken sektarizme sürüklenmemesine dikkat edilmesini vurgularken öte yandan bu türden kaygıları abartıp atalet düşmesine de yol açılmaması gerektiğinde altını çizdik. Aşağıya BINGEH dergisinde "BİRLİK SÜRECİNDE İLERİ BİR ADIM : TEVGER" başlığı altında yayınladığımız değerlendirmeden bazı pasajlar aktarıyoruz.

TEVGER'in kuruluşunu niceliksel düzeyde bile en azından bu aşamada olumlu gördüğümüzü belirtirken şöyle diyorduk:

"...TEVGER'e önyargılıktan uzak akılcı bir tutumla yanaşıldığında olumluluk yüzeyden de görülebilir. Bir kez; kuzey Kürdistan'da sosyo-politik etkinlikleri ne ölçüde olursa olsun sekiz örgüt biraraya gelmiş ve bir ittifak zemini oluşturmuşlardır. Sadece satıhtan bakıldığında bile Kuzey Kürdistan'da ilk kezdir bu sayıda örgüt biraraya geliyor..."

TEVGER'i bir cephe olarak değerlendirmedığımızı ve öyle de görülmemesi gerektiğini belirtirken de şunları yazdık:

"Oluşturulan yeni birliğe sık sık cephe deniyor... Aslında adından da anlaşıldığı gibi o bir cephe değil, bir hareket ya da klasik deyimle güç ve eylem birliğidir. Gerçi TEVGER'in programına bakılırsa bir "güç ve eylem birliği" programından daha kapsamlı olduğu görülür.... Bir kez, kuzey Kürdistan ulusal kurtuluş savaşımının içinde bulunduğu ağır koşullar ve düzeyi reel bir bakışla değerlendirildiğinde var olan güçlerin, ayrıca savaşım düzeyinin bugün için bir cephe yaratacak koşullarda olmadığı görülebilir... TEVGER'i oluşturan örgütler kanımızca en azından bu birliği CEPHE olarak ilan etmemeyi kabullenmekle bile gerçeğe daha uygun davranmışlardır... Henüz başarılı bir güç ve eylem birliği düzeyi yaratamayan kuzey Kürdistanlı örgütlerin hızla bir cephe örgütlenmesine yönelmeleri gerçekçi olmazdı. İşte

TEVGER geçmiş başarısız denemelerden yararlanarak kalıcı ve sürekliliği olan bir güç ve eylem birliği zemini bile olsa kanımızca bu gelecek cephesel birliklere sağlam bir temel oluşturacaktır..."

Tevger'in bileşimini eksik ve yetersiz bulduk:

"TEVGER'in kuruluşu tüm olumluluklara rağmen yetersizlik ve eksiklik de taşıyor. Bir kez TEVGER daha ilk aşamada istenen genişlikte çıkmadı... Ne var ki, ... olumsuzluklara karşın olumlu bir gelişme olarak görülen TEVGER karşısında iyimser olmak gerekiyor... TEVGER'in bileşimini sınırlı ve eksik görmekle birlikte yaşatılması gerektiğine de inanıyoruz... TEVGER gerek örgütler gerekse kişiler bakımından hiç ayırım gözetilmeksizin güçlendirilmelidir... Bu yapıldığı ölçüde TEVGER'in başarı grafiği de yükselecektir..."

Beklentilerin yanı sıra, kaygılarında olabileceğine dikkat çektik:

"TEVGER'in oluşmasıyla birlikte kamuoyunda beklentiler olabileceği gibi kimi kaygılar da olacaktır. Böyle olması bir bakıma doğaldır. Herşeyden önce 8 yıldır süren faşist rejim kitleleri bunaltmış, bezginlik yaratmış ve halkı bir çıkış yolu beklentisi içine sokmuştur. O nedenle birer savaşım gücü olan örgütlerin biraraya gelerek bir birlik platformu oluşturmaları bir beklentiye yol açacaktır. Bu beklentinin başında, halkın kurtuluşu ile ilgili somut olarak ne önerildiği geliyor. İşte TEVGER'in kitleler karşısında vereceği sınavın ana halkasını bu oluşturuyor. Bunun yanıtını TEVGER yoğun pratik ve kitlesel çalışmalarıyla verebilir..."

Gerçi TEVGER iddialı bir programla çıkmış olmakla birlikte kısa vadede olması muhtemel beklentilerde yanıt veremeyebilir. O nedenle de, bunu bir süreç, kazanımlar ve olanaklar sorunu olduğunun kavratılması gerekir.

Savaşım sürecinin diyalektiği, örgütlerin özverili çalışmaları bunu belirleyecektir. TEVGER tıslımlı bir güce sahip olmadığına göre kısa vadede ataklar yapamayabilir...

Mevcut gerçekliğe bakıldığında ise; TEVGER'i kuran örgütler henüz görece de olsa tekil olarak tam işlevli bir yapıya kavuşmamışlardır. Bu durum daha baştan TEVGER'e de yansıtacak ve hareket kabiliyetini zayıflatacaktır. Ve belki belli bir süre TEVGER sadece tanıtım, propaganda ve kimi sosyo-kültürel etkinliklerle sınırlı bir çalışma içinde olacaktır...

Bu bakımdan kanımızca TEVGER açısından çok olağanüstü beklentiler içinde olunmamalıdır. TEVGER belirttiğimiz nedenlerden ötürü başlangıçta sınırlı bir aktivite içinde olabilir. Bu durumun kavranması TEVGER'e daha gerçekçi bakmayı beraberinde getirecektir...

Özcesi; ne TEVGER'i abartıp birlik sorununun TEVGER'le çözüldüğü tavrına girmek ne de TEVGER'i küçümseyip

daha baştan başarısız göstermek ve "bugün yarın çöker" vadesini biçmek doğrudur. Bu iki ekstrem yaklaşım birbirini hata temelinde besler ve özelde TEVGER'e ama genelde de Kürdistan devrimine zarar verir..."

Daha geniş ve etkin bir birlik için çalışılmalıdır derken TEVGER aşılabilir gibi dar bir tavrın sahibi olmadık. Bununla ilgili de şöyle yazdık:

"Görev birlik zeminini genişletmek, TEVGER'le sınırlı tutmamak, TEVGER'in değişmezliğinde katı olmamaktır. Eğer birlik zemini genişleyecekse bu başka bir isimle de olabilir. Birlik süreç olarak devam ediyor. TEVGER sadece olumlu ve ileri bir konaktır. Daha geniş bir birlik TEVGER'le ya da değişik bir isim ve programla ama mutlaka gerçekleştirilmelidir."

TEVGER'i bekleyen zorluklarında olabileceğini belirtirken de şöyle dedik:

"TEVGER daha yeni kuruldu. Onun kurumlaşması uzun bir süreyi alacaktır. TEVGER'i oluşturan örgütler bu süreçte grupsal çıkarlarını öne geçirmez, enerjilerini dengeli bir biçimde TEVGER içinde harcarsa -ki öyle olmalıdır- TEVGER gelişme şansına sahip olabilir. Ama doğrusu yaşanan koşullar bu konuda belli dezavantajlar da yaratmıyor değil. En başta örgütler nispi sürgün yaşamına rağmen ülke çalışmalarını geliştirme, ülkede varolan potansiyeli kendi kanallarına akıtma uğraşı içindedirler. Bu ister istemez örgütlerarası rekabeti de beraberinde getirecektir. Herkes örgütsel nüfuzunu arttırmak, gücünü pekiştirmek için hızlı bir çalışma içinde olacaktır. Eğer bu 1975-80 dönemi yöntemleriyle sürerse TEVGER'in ülke içinde ön plana geçme şansı zayıflayacak hatta olanaksız olacaktır. Bu konuda kimi kaygı verici gelişmelerde hissedilmiyor değil..."

TEVGER'e yüklenmek istenen ve gerçekçi olmayan misyonla ilgili olarak da şöyle diyorduk:

"... TEVGER bir homojen örgütlenme hatta tek yapılı heterojen bir örgütlenme de değil. Örgütlerin toplamından meydana gelmiş bir çatı örgütüdür. Kuşkusuz örgütler bağımsız çalışmalarını sürdürecektir. TEVGER'den bu aşamada merkezi tekil örgüt çalışması beklemek yanılıdır ve onu böylesi bir baskı altında tutmak da doğru değildir. Ne ki, tekil örgüt-TEVGER ilişkisinde eğer TEVGER çalışmalarıyla uyumlu ve dengeli bir yöntem izlenmezse bundan en başta TEVGER ama örgütlerde tekil olarak zarar görecektir. O nedenle de örgütlerin bu konuda oldukça duyarlı ama aynı zamanda da sabırlı olmaları gerekir. TEVGER'in iç sınırlarının kalkması hayli uzun ve karmaşık bir süreci alacaktır ve kaldı ki ufukta böyle bir olasılıkta henüz görülüyor..."

TEVGER'i kuran kimi örgütlerin de TEVGER'i politik çıkarları doğrultusunda, kendi dar ve sektör anlayışları yönünde bir propaganda malzemesi olarak kullanabileceklerini belirtirken de şöyle diyorduk:

"... Öte yandan TEVGER'i kendi politik amaçları doğrultusunda kullanmak isteyen örgüt ve kişilerde çıkabilecektir. Herkesin TEVGER ile ilgili "tasarıları" olabilir. Ama TEVGER böylesi amaçlara alet edilemeyecektir. Bunun güvencesi olabilecek dinamiklere sahiptir TEVGER."

"Yine, "TEVGER'i biz kurduk, biz yürütüyoruz, biz götüreceğiz..." gibisinden kof böbürlenmeler, tabanlarına böylesi 'bayat' şırıngalarla doping yapacaklar olacaktır. TEVGER içindeki sağduyu sahipleri bu türden yozluklara da yol vermeyeceklerdir..."

Değerlendirmemizin sonuç bölümünde de şunları söylüyorduk:

"Sonuç olarak; TEVGER birlik sürecinde olumlu ve ileri bir aşamadır. Başarısı için çalışılmalıdır. Kapsamı genişletilmeli, ne atalet ne de sektarizme düşmesine fırsat verilmemelidir.

TEVGER, bugün "güç ve eylem birliği" dir. Yarın cephe düzeyine yükselebilir. Önemli olan, örgütler bu araç vasıtasıyla birlikte çalışma alışkanlığı edinebilsinler, sömürgeci rejimin ancak birlik ile yıkılacağı gerçeğini kavrayabilsinler, devrimin güvencesinin ancak tüm ulusal kurtuluşçu güçlerin birliğiyle sağlanabileceğini anlayabilsinler.

TEVGER bugün sekizlidir. Ama dışındaki örgütleri de kapsmalıdır. PKK, TSK, KUK, Rizgari, KAWA, KIP gibi örgütlerin ve yurtsever kişilerinde içinde olabileceği daha geniş bir birlik oluşturulmalıdır. Bu illede TEVGER çatısı altında olacaktır diye bir kayı olmamalıdır. Önemli olan bu genişlikte birliği sağlamaktır. Adı şu veya bu olur. Bunu da başarmak hep gündemde olmalıdır.

Kuşkusuz TEVGER'in Türkiye ilerici-devrimci güçleri ile oluşturması gerekli birlik zemini de ivediliğini ve önemini koruyor."

Görüldüğü gibi biz, TEVGER'i birlik doğrultusunda atılmış ileri ve önemli bir adım olarak görürken, birlik sürecinin devam ettiğini ve daha geniş bir birliğin oluşturulması için de somut ve pratik öneriler de bulunuyoruz. Ayrıca olumlulukları belirtirken olası olumsuzlukların da öne gelebileceğini belirtiyoruz.

TEVGER'in bir yılı geride kalırken bu değerlendirmemizin pratikte doğru çıktığını ve sağlam bir öngörü niteliği taşıdığını söyleyebiliriz. Bu sonuca varırken göstergemiz TEVGER'in bir yıllık pratiğidir. Bunun için de TEVGER'in yıllık eylem programı ve alınan kimi ivedi kararlarını bu yeni değerlendirmemize dayanak yapacağız.

TEVGER'in yıllık Eylem Programı

TEVGER'in yıllık eylem programı önemli ana başlıklar altında hazırlanmıştı. Ancak burada konsprasyon sorumluluğuyla detaylara girmeyeceğiz.

TEVGER, kuruluşuyla birlikte bir yılda yapabileceklerini bir eylem programı çerçevesinde belirlemişti. Bunlardan "Kuruluş Hazırlıkları ve İlan" başlığı altındaki görevlerin tümünün eksiksiz yerine getirildiği söylenemezse de; ağırlıkla kuruluşun açıklanması, pratik propaganda ve tanıtma çalışmaları ekşiği aksağıyla ve göreceli olarak yerine getirildi denebilir. Zaten bu ilk üç ayda yapılması gerekenlerdi. Bu gibi çalışmalarda yapılmamış olsaydı zaten TEVGER'in kuruluşunun duyurulması bile olanaksız olacak ve daha başta hiçbir adım atılmamış olunacaktı. Bu bakımdan, ilk üç ayda yapılanlar, eylem programının yaşama geçirilmesi bağlamında temel ölçü olarak ele alınamaz. Ne ki, eylem programının yaşama geçirilmesi sürecinin devamlılığını yaratmak açısından bir dayanak olmuştur.

Öte yandan tanıtma, Ortadoğu ve Avrupa sathında birim örgütlenmesini oluşturma çalışmaları hemen hemen atbaşı gitti ve yine ilk altı ayda bazı somut adımlar atıldı denebilir.

Elbette buna belirlendiği üzere merkez yayınının çıkarılması işini de katmak gerekir.

Ancak ikinci altı aylık döneme girildiğinde, ilk dönemin gerekliliği ile süren ama pekte hızlı olmayan çalışma temposu yerini bir ağırlığa ve giderek durgunluğa bıraktı. Ve bugün TEVGER sosyal pratiğin ölçülerine vurulduğunda durgunluğun ileri aşamalarında, diğer bir deyişle atalet içinde devinimsiz bir durumdadır. Peki bu hiçte arzu edilmeyen 'duruma' TEVGER niye düştü, daha doğrusu nasıl düşürüldü? Öyle ya, herhalde birtakım doğüstü 'güçler' TEVGER'i 'okuspokus'lamadılar!

Öncelikle bir noktayı belirtmekte yarar var. TEVGER'in mevcut devinimsizliği, içine sürüklendiği atalet, yaşanan dönemin olumsuzluklarına, sosyopolitik koşulların elverişsizliğine bağlanamaz. Hernekadar bu objektif koşullardan kaynaklanan negatif etkiler gözardı edilemezse, belirleyici bir argüment sayılamaz. O nedenle olaya içten bakmak gerekiyor.

TEVGER içinde aranması gereken nedenlerin başında, TEVGER'i oluşturan örgütlerin içinde buldukları ve cunta sonrası dönemden kalan ağır politik ve örgütsel sorunların ve maddi-tekni olumsuzlukların hala sürüyor olmasıdır. Anlayış planında da hala imrenilecek bir çalışma beraberliğinin yaratılamayışı, sübjektivizmden sıyrılamama, atılığa prim veren etkenlerdendir.

Ayrıca, birliğin ahlaki ve moral değerleri eğer, TEVGER'i oluşturan örgütlerin kadroları arasında canlı tutulmaz, aksine eskinin rekabetçi eğilimleri diri tutulmaya çalışılırsa elbette TEVGER'den pratikte bir devinim beklenemez. Çünkü nihayet örgütsel yaşama canlılık ve devinim kazandıran taban güçleridir.

Tûn bunları gözönünde bulundurduğumuzda TEVGER'in içinden kaynaklanan ve ataleti besleyen olumsuzlukların kaynağı ve dayanakları nedir?

Daha başta belirtmekte yarar var; TEVGER'in başarı ve başarısızlığının ortak olduğu en genel çerçevede söylenebilir. Ama bu gerçeği vurgulamak, bir birleşik örgütsel gücü devinimsiz bırakacak kadar önemli sayılabilecek olumsuzlukların üye örgütler bakımından bir eşitlik zeminine dayandığını; eşitliğin mutlakiyeti olmadığına göre göstermez. Bu bakımdan bizce, içten kaynaklanan olumsuzlukların temel dayanağı kendisini TEVGER'e bakışta yani anlayış planında ele veriyor. Ve bu da daha çok pratik uygulamada göze çarpıyor. Çünkü yazılı düzeyde damar kabartan ajitasyonlar rahatlıkla çekilebilir! O nedenle, bir anlayışın dürüstlüğü ve hinliğinin ayrımı pratikte belireceğine göre, bizim de bu diyalektik bakış açısıyla sorunu ele almamız gerekir.

Buna göre; TEVGER'i pratikte atıl, devinimsiz ve aynı zamanda işlevsiz bırakmak kimin ve kimlerin işine geliyor ve bunda amaç ve çıkarları nedir?

Pratik gösterge aynasına baktığımızda TKSP'nin silüeti görünüyor. Evet hiç ikircimsiz ve objektif olarak söyleyebiliriz ki bugün eğer TEVGER, kendisinden beklenen pratik performansı gösterememiş ise, atıllık içinde ağır aksak 'ilerliyorsa', en önemlisi politik ağırlığı ile bağdaşmayacak şekilde işlevsiz bırakılmışsa; bunun temelinde bir üye örgüt olarak TKSP'nin birliklere pragmatik ve makyavelist yaklaşımı, eşitlikçi bir tavır içinde olmayışı, gerçekte marjinal ve silik bir güç olmasına karşın, bundan kaynaklanan kompleksle kendini 'dev aynasında' görme hastalığı olan megalomanik saplantı içinde olması, örgütlere ve yurtsever kadrolara karşı beslediği ve politik olmaktan uzak özünde aşiretçi ve mezhebî bir mantığın ürünü olan husumetçi bir tavır geliştirmesi, TEVGER'i kendi bencil politik çıkarları doğrultusunda bir araç gibi görmesi, bir ayağı içerde bir ayağı dışarda gibi ikiyüzlü oportünist bir tutum sergilemesi ve kendi örgütsel çalışmalarını önde tutması gibi olumsuzluklarla TKSP, gerçekte bir politik mikrop olarak TEVGER'in sağlıklı olabilme şansı yüksek yapısını da bozmakta ve dirençsiz bir duruma düşürmektedir.

Bir kez; TKSP birlik konusunda içten ve tutarlı değildir. Birliğin bugünkü koşullarda başarılı çalışması yapabilmemesinin ön koşulu olan örgütlerarası ilişkilerin yumuşaması ve giderek yakınlaşmasına tümüyle zıt bir tutum içindedir. TKSP, genel kamuoyunda birliğin pozitif olan imajının arkasına gizlenerek aslında kendi çürük yapısını 'tahkim' etmekle uğraşiyor! Nedir bunun pratik ve somut göstergeleri?

1. Kürdistan politik örgütleri, en başta TEVGER'i oluşturma sürecini başlatan örgütler ve duyarlı kamuoyu TKSP'nin hangi koşullarda TEVGER oluşum sürecine balıklama dalarcasına katıldığını çok iyi biliyor.

TKSP'nin birliklere girme-bozma-çıkma hızlılığının nedenleri -anlamakta gecikenler için- şimdi daha ayrıntılı olarak ortaya çıkıyor. HEVKARİ'yi oluşumunun ileri bir aşamasında dağıttı. Laf kalabalığı ve 'üstün' bir demagoji 'teknigiyle' suçu başkalarına yıkmaya kalktı. Aynı hızla 'Sol Birlik' e katıldı. Bu kez Sol Birlik'in işlevsiz kalmasına büyük katkılar sağladıktan sonra dağılmasına da "öncülük" etti! Başından beri izlediği tutarsız ve zikzaklı ittifakkar 'çizgisini' giderek kalınlaştırdı.

Büyük özverisi ve hızlılığıyla kendisini yuvarladığı izolasyon kuyusundan kurtarmak için başta karşı olduğu, yol almasına takoz atmak için çırpınıp durduğu, olmadık entrika çevirdiği TEVGER oluşum sürecinin sonuç aşamasına 'ansızın' katıldı! Birden birlik havarisi kesildi. Tabi bu ara kimse de "sen neymişsin be abi!" demedi ve yaver giden şansıyla birliğin "önemli gücü(!)" misyonunu da kazanmış oldu! Hadi katıldı, ya sonra...

2. TEVGER'in kararlarına uymadığı gibi, ayak diriyor. TEVGER'in kiteselleşmesindeki önemli sürekli gözden kaçırılmak istenen ama aslında son derece önemli olan demokratik kitle örgütlerinin örneğin federasyon ve konfederasyon çatıları altında merkezileşmesine karşı çıkıyor, olan çabalarında engelliyor ve yine olası pozitif gelişmelerinde önünü tıkamak için elinden gelebilen her türlü entrika ve dolabı çeviriyor.

TEVGER'in yıllık eylem programının "toplumsal örgütlere ilişkin çalışmalar" başlıklı bölümünde saptanan ilke ve kararlarda şöyle deniyor: "- Varolan toplumsal örgütlerin birleştirilmesi ya da aralarında merkezi koordinasyon kurulması için ve toplumsal örgütlerin varolmadığı ülkelerde ortak örgütlerin kurulması için çaba gösterilmesi, -Gençlik, kadın, doktor, yazar ve sanatçı birliklerinin, insan hakları, hukuk ve barış komitelerinin kurulması ve varolanların birleştirilmesi için çaba gösterilmesi."

Bu amaçla yapılan kitle örgütleri düzeyindeki toplantılarda hiç sıkılmadan "gelin KOMKAR'da birleşelim" diyebiliyorlar. TEVGER üst toplantılarında bu konu konuşulduğunda Kemal Burkay; "biz KOMKAR'a etkide bulunamayız, o bağımsız bir örgüttür" diyerek akıllarınca milleti kandırdıklarını sanıyorlar! Ama başka zaman ve yine aynı türden toplantılarda da bu kez sözlü alan Silo, üst perdeden söylenenleri unutarak "şimdi KOMKAR'a haber vereceğim birlik görüşmelerinin ele alındığı çalışmalardan geri çekilsin" diyorlar. Aslında bu ikinci tavırları daha doğru! Zaten KOMKAR'a herşeyi dikte ettiren onlar. Kaldı ki, Komkar'ın çizgi derneği olduğu gerçeğini bile, o kadar insanın gözlerinin içine baka baka inkar ediyorlar, doğru bir deyişle yalan söyleyebiliyorlar!

Bu bakımdan ikinci söylediklerinin sonuçları olumsuz olsa da kendi anlayışları bakımından gerçeği yansıtıyor! Yedi politik örgüt karşısında sıkılmasalar -gerçi bu gibi konularda hayli pişkin olmuşlar ya- "gelin TKSP'de birleşin" diyecekler!

İsveç'teki gelişmelerde TKSP'nin bu konudaki tavrının ne kadar tutarsız, içtenliksiz ve aslında sorumsuz, dar grupçu olduğunu gösteriyor. Dört parçanın Kürtleri tek çatı örgütü olan Kürt Federasyonu'nda birleşmişler hem de politik çizgi ayrımı gözetmeksizin. Ama Komkar yine tek! Ve tüm çığırtkanlıklarıyla da antifedersayon, özünde antibirlik tavrında diretiliyorlar ve herkesin yanlış ama kendilerinin doğru olduklarına kargalarını inandırmaya çabalyorlar!

Hastalık diye budur işte! Oysa TEVGER'in demokratik kitle örgütlerinin merkezileşmesi mantığı açısından -kimi eksiklik ve yetersizlikleri olsa da- son derece olumlu ve somut bir örnektir İsveç Kürt Federsyonu.

3. Ülke zemininde yapılanma TEVGER'in en temel ve ivedi görevlerinden biridir. Bu konuda somut adımlar atılması gündeme geldiğinde TKSP yan çizebiliyor.

Gereğeleri de "biz bu aşamada adam veremeyiz" oluyor. Şimdi buna kargalarda gülmez mi?! Gerçi bir bakıma doğruyu söylüyorlar. Örgütsel anlamda bir yapısal güçleri yok, bu doğru. Ama öte yandan sadece kendi "özgür ve mezhebî geleceklerini" garanti altına almak için "çalışabiliyor" ve yayıncılık yapabiliyorlar! Bu mantığın izahı mı var?!

Görece sınırlı olanaklara sahip örgütler bu en temel ama o kadar da riskli göreve talip olurlarken, yan çizmek nasıl izah edilebilir? Var aslında izahı. O da şu: İlk örgütsel çalışmaya girmek, rizikodan uzak durmak, hani olur ya bir polisiye operasyon olsa da kendini kaptırmadan sağlama almak ama öte yandan diğer örgütleri "mayın tarlasına" atıp karşıdan 'temaşa' etmek!. İşte TKSP'nin yan çizmesinin altında yatan neden budur. Çünkü onların birlik hareketini örgütleme gibi bir sorumluluk duyguları yok! Sadece kendi tekkeleriyle meşguller!.. İstedığı kadar başka yorumlar, sözümona 'tevazu' gösterilerinde bulunsun, gerçekte yukarıda açıklanan niyetlerini gizleyemezler.

4. TEVGER'in kuruluşu sonrası, tanıtma amacıyla Avrupanın değişik ülke ve kentlerinde düzenlenen toplantılarda da TKSP tam bir ikiyüzlü ve fırsatçı tavrı içinde oldu. Hep, 'acaba ben bu toplantılarda nasıl kendimi 'lider' güç gösterebilirim' gibi basit ve küçük hesaplar yaptı. Örneğin Stockholm toplantısına TEVGER adına katılan TKSP'nin kapris ve bireysel hurs uğruna yalnızlaşmış şefi yazılı konuşmasının sonunda attığı ve aslında kendilerinin çizgi sloganı haline getirdiği "Bijî Kurdistanê Azad" sloganına yönelik bir TEVGER üyesi örgüt -YSK- eleştirisi getirdiğinde yaptığı savunma ilginç değil mi? "Biz 'Bijî Azadiya Kurdistan' diyoruz, ama ben konuşmamda TEVGER'in ortak görüşü olabilecek şekilde, yani 'Bijî Kurdistanê Azad' dedim." Kelime canbazlığına bakın! Tipik Burkey demagojisi!

Ayrıca Stockholm toplantısına ilgi duyan tüm yurtseverler katıldılar. TEVGER üyesi örgütlerde özveriyle çalıştılar ki toplantı başarılı geçsin. Kimse, "en iyisi biz de gereken ilgiyi göstermeyelim de TKSP'nin şefi

başarısız görünsün", gibi bayağı bir düşüncüyü aklının ucundan bile geçirmede.

Ama TKSP diğer ülke ve kentlerde bu duyarlılığı göstermediği gibi, kendi kitesini toplantılara göndermedi. Sadece dedektif "raportörler" göndererek TEVGER tanıtma toplantılarına 'güç' verdi! Kopenhag, Frankfurt ve Batı Berlin toplantıları somut örneklerdir. Özellikle Frankfurt ve Batı Berlin toplantılarına 'kitesini' katabilme olanaklarına sahip olmasına rağmen, yapmayı başka nasıl izah edilebilir?

Yine bu tanıtma programı çerçevesinde TEVGER'in Köln'de düzenlediği geceye TKSP şefi konuşmacı olarak katıldı. Geceyi de Komkar düzenledi, yönetti! Herşey Komkar koktu! Gelenler Komkar'ın 'geleneksel' gecelerinden birine katılmış gibi oldular. Gecenin aslında TEVGER'i tanıtma gecesi olduğunu ve TEVGER tarafından düzenlendiğini sadece TEVGER üyesi örgütlerin, o da yöneticileri bilebildiler!

5. TKSP her fırsatta, "TEVGER'i aslında biz kurduk, biz olmasaydık kurulamazdı. Bizim dışımızda aylarca uğraştılar kuramadılar ama biz bir katıldık hemen kuruldu. TEVGER'in tüm ağır yükünü biz çekiyoruz. Biz bir çekilsek TEVGER çöker..." gibi kof böbürlenmeler ve tabanlarına doping şırıngası yaparak ancak kendilerini tatmin edebiliyor ve sığ hayal hanelerini bu 'ninnilerle' dolduruyorlar! Bu ne haleti ruhiye! Tam bir psikoklinik vaka doğrusu. Hiçlerin kendilerini herşey görmesi diye buna derler işte!

6. Newroz kutlamaları da aynı sorunlarla geçti. TEVGER'in birim örgütlerinin tüm ısrarlı isteklerine karşın TKSP, Komkar gecelerine 'müdahale edemeyeceğini' belirterek gerçekte Komkar'a 'boş ver, kendi gecelerini kendin yap' yeşil ışığını yaktı! Zar zor Hamburg Newroz'u TKSP'nin 'okeyi' ve Komkar'ın 'özverisi' ile TEVGER Hamburg'ta '89 Newroz'unu kutlamış oldu! Tabi gecenin reklam vitrini yine Komkar! Yalnız TEVGER'ciler anladı ki Hamburg'taki Newroz TEVGER kutladı!

Yine İsveç'te Kürt Federasyon'un Newroz kutlama çalışmaları sürerken, Komkar hemen ünlü Ozan Aram DİKRAN'ı getirterek Federasyondan önce Newroz kutladı.

İsveç'te bizzat TEVGER üyesi birçok örgütün çizgi derneği olmasına karşın, kimse kalkıpta İsveç Kürtlerinin merkezi yığın örgütü konumunu kazanan Federasyona alternatif çalışmalar yapmıyor. Ama Komkar TKSP'nin vizesiyle yapıyor!

Örgütsel varlığını Komkar'ın varlığı ve tek başına yapacağı etkinliklere bağlayan TKSP'nin Newroz'larla ilgili tavrı da işte böyle oldu.

7. TKSP, TEVGER kurucu üyesi olan partimize karşı sinsi ama düşmanca bir tavrı içinde oldu. Aslında TKSP daha başından beri partimizi içine sindirmedi. Partimizi engelleme, likide etme ve kadrolarını yıpratmak için sürekli fırsat kolladı. Buldukça da gereğini yaptı. TEVGER birim örgütlerinde parti üyelerimize karşı

TEVGER ilkeleriyle bağdaşmayan yıpratma ve vetocu tavırlar içinde oldu. TEVGER içi çalışmalarımıza sürekli engeller çıkardı ve partimize karşı komplo düzenlemeye girişti. TEVGER gazetesinin birinci sayısında partimiz adına yayınlanan "Direniş Merkezleri: Hapishaneler" başlıklı makalenin içeriğine takıldı, değiştirilmesi için baskı yapmaya çalıştı.

Makale 1988 sonlarında Kürdistan ve Türkiye hapishanelerinde cereyan eden direniş konu alıyordu.

Yazımızda TKSP'nin itiraz ettiği bölümler şunlardı: "...SHP üst yönetimi hükümete güç katan bir tutum takınırken taban örgütleri daha duyarlı davrandılar. 'Solcu Milletvekilleri' ise, kendilerinden beklenen asgari destek ve tavrın hayli gerisinde kaldılar...."

"...Politik savunmalarını bile Kürtçe yapmayı başlatan direnişçilerle 'politik çizgi' ayrımı gözetmeksizin dayanışmalıdır..."

Peki, bu paragrafların neyine karşı çıkıyordu TKSP? Bu şaşkınlığa bakın bir! Hapishane direniş hareketini ve o dönem yaşanan olayları anımsayanlar bilirler. Şimdi soru şu: TKSP SHP'ye mi, 'solcu milletvekilleri'ne mi arka çıkıyor? Bu pek muhtemel. Sosyal demokrat çizgiye oturttukları 'geleceğin özgür' yayıncılıklarını gördükten sonra hassasiyetlerini anlamak mümkün oluyor şimdi.

Ya savunmalarını kürtçe yapan yürekli yurtseverlere niye dikleşiyor TKSP? Kim di ısrarla, duruşma salonundan atılma pahasına Kürtçe savunma yapmakta direnen? 12 Eylül sonrası işkence + sorgu + mahkeme sürecini yiğitlikle karşılayan ve TKSP dışındaki tüm yurtsever yelpazenin coşkulu desteğini kazanan Mehdi ZANA'ydı. TKSP'nin gözüne batan bu direniş dikenini demeyeceğiz, gülü müydü? Bunun için mi o cümlelerimize karşı çıkıyordu TKSP? Ama doğal tabii. Gözaltı, hapishane ve mahkeme yaşamlarında direnişten eser olmayanların bu cümlelere kuşkusuz tepkisi olacaktı.

Yüzlerce taraftarını hapishanelere tıktırıp sahiplenmeyen, aynı zamanda birer savaşım platformu olan hapishanelerde -bireysel tavır ve sorumlulukla yiğitlik gösteren insanların dışında- politik savunma boyutunda teslimiyetçi bir tavrı benimseyen TKSP kurmayının bu konudaki 'duyarlılığını' da anlamak mümkün! Öyle ya, hapishane de yiğitçe direnip, politik savunmasını kürtçe yapan TKSP önderiydi! Hani şu Dimitrof'la benzeştirilen 'önder'!.. Ya da Atatürkçü "savunma"sını yaptıktan sonra Burkay tarafından ödüllendirilen korkunç İvan mı?.. Zavallılar, bu gibi 'mevzuların' geçtiği yerde kaçacak delik aramalıyız. Bu konuda alınız ak, başınız dik değil!

TKSP'lilerin yine tepki gösterdikleri bir yazı da, BINGEH adlı derginin Ekim 1988 tarihli 3. sayısında partimizin görüşlerini yansıtan "BİRLİK SÜRECİNDE İLERİ BİR ADIM: TEVGER" başlıklı değerlendirme. Bu yazı yayımlandığında bir TEVGER üst toplantısı da olmuştu. Söz konusu toplantıda konuya hiç değinmeyen TKSP,

nedense 1989'un ilk ayında, bir TEVGER yönetim organında sorgulayıcı bir edayla yazıda kimlerden söz edildiğinin kendilerine yazılı olarak bildirilmesini istedi. Bu gecikme neden? Geniş toplantıda teğet geçen TKSP dar bir yönetim organı toplantısını niye seçiyor? TKSP'yi pek 'hiddetlendiren' ve "Tevger'i bekleyen zorluklar" ara başlığı altındaki paragraf şöyle: "...Öte yandan TEVGER'i kendi politik amaçları doğrultusunda kullanmak isteyen örgüt ve kişilerde çıkabilecektir. Herkesin TEVGER ile ilgili "tasarıları" olabilir. Ama TEVGER böylesi amaçlara alet edilemeyecektir. Bunun güvencesi olabilecek dinamiklere sahiptir TEVGER."

"Yine, "TEVGER'i biz kurduk, biz yürütüyoruz, biz götüreceğiz..." gibisinden kof böbürlenmeler, tabanlarına böylesi "bayat" sıvıngalarla doping yapacaklar olacaktır. TEVGER içindeki sağduyu sahipleri bu türden yozluklara da yol vermeyecektir."

Görüldüğü gibi, aktardığımız paragraflarda hiçbir örgüt ya da kişi adı geçmiyor. Genel bir dağınme. TEVGER üyesi yedi örgüt bu söylenenleri üzerine alınmıyorsa, TKSP niye gocunuyor? Kendinden emin olmayan bir tavır sergiliyor TKSP. Çünkü anlayışıyla, eylemiyle söylenenlerde kendi portresini görüyor. Oysa biz o cümleleri yazarken yalnız TKSP'yi aklımızın ucundan bile geçirmedik. Şimdi o kendisi üstüne alınıyorsa, demekki isabetli saptamalarda bulunmuşuz ve deyim uygunsu 'cuk' diye oturmuş!

Bir izahta TKSP'nin politik paranoya içinde olmasıdır. Herşeyi üstüne çeken, her konuşulandan, yazılandan kendisinin kastedildiğini sanan kronik kuşkuculuk, hastalık, paranoya! Şeflerinin paranoyası örgüt 'politikasına' direk yansıyor! TKSP'nin 'hassasiyetleri' doğrusu hayra alamet değil!

Bugün TEVGER içinde TKSP'nin izlediği 'politika', takındığı pratik tavır değerlendirmemizi tümüyle doğruluyor.

TKSP aslında genel olarak TEVGER içinde gayet bilinçli olarak 'bunalım stratejisi' uyguluyor.

Çünkü kendisi derin bir örgütsel ve politik bunalım içindedir. Bu bunalımını aşmak için de 'çareyi' başka yapılar içinde de bunalım yaratmakta arıyor. TKSP, kendisinin dışta kalacağı birliklerin tutabileceğini, böylesi bir durumda da papucunun dama rahatlıkla atılabileceğini gayet iyi biliyor! Böyle bir sonla karşılaşmaktansa en iyisi birliklere girip çalışabilecek örgütleri de sorunlarla yüzyüze bırakmak ve böylelikle birlikleri de tümünden işlevsiz bırakmak 'anlayışıyla' davranıyor!

TEVGER'in kitleleşmek, somut politikalar üretmek, pratikte etkin ve insiyatifli olmak gibi yaşamsal önemdeki çalışmalarını sabote etmek, yığınla engel çıkarmak, üye örgütler arasında çatışma ve gerilim havası yaratmak, yurtsever kadroların TEVGER'e yönelimini kesmek ve demoralize etmek için TEVGER'i işlevsiz ve

atıl hale sokmak gibi özünde birliklere kasteden bir yaklaşım içindedir TKSP.

Bu bir yılda TEVGER'in geleceği ile ilgili önemli basamaklar çıkılamamışsa, işte başından beri örnekleriyle açıklamaya çalıştığımız bir anlayışın TEVGER'in başına bir ceberrut gibi musallat olmasıdır. Yine bu bir yılın nispi pratik çalışmalarında açıkça gözlemledik ki, TKSP'nin dışındaki üye örgütler daha az sorunlu ve daha uyumlu bir çalışma yaratabiliyorlar. Ama aynı zamanda da itiraf edilmelidir ki, TKSP'yi antibirlikçi anlayışında frenleyen bir güç ve mekanizma yaratmaktan henüz uzaktırlar. Ve bu bileşimin, TKSP anlayışına karşı caydırıcı bir konum alabilmesi de güç görünüyor.

TEVGER politik örgütler bakımından bugün daha da genişleyememiş ise bu konuda da en büyük engel ve güvensizlik kaynağı TKSP'dir. Birçok örgüt sözlü ve kimileri de yazılı olarak bu konudaki düşüncelerini açıklıyorlar. Kişiler bakımından da istenen genişlik yaratılmadı ve TKSP bunda da engel olarak görülüyor. Bir yıldaki tıkanmanın nedenlerini göstermeye çalışırken görülüyor ki ağırlık her zamanki gibi TKSP'nin üzerinde kalıyor.

Aslında biz, TEVGER'in bir yılını değerlendirirken, gücünü ve olanaklarını en azından biliyoruz. O nedenle de pratikte TEVGER'den olağanüstü beklentiler içinde olmadık. TEVGER üzerine yayınladığımız yazıda bunu açıkça belirttik:

"...Gerçi TEVGER iddialı bir programla çıkmış olmakla birlikte kısa vadede olması muhtemel beklentilerde yanıt veremeyebilir. O nedenle de, bunun bir süreç, kazanımlar ve olanaklar sorunu olduğunun kavratılması gerekir. Savaşım sürecinin diyalektiği, örgütlerin özverili çalışmaları bunu belirleyecektir. TEVGER tılsımlı bir güce sahip olmadığına göre kısa vadede ataklar yapamayabilir. Bu bilindiği ve kavratıldığı sürece TEVGER'e yaklaşım ve ondan beklentilerde daha gerçekçi olunacaktır..."

Bu objektif ve sorumlu saptamaya karşın, bir yılda yapılması gerekte yapılamayanlar varsa o zaman kolayca kaçan, yanlışın üstünü örten ve en önemlisi gelişmeye katkıda bulunmayan gerekçeler aranmamalıdır.

TEVGER'in aktifleşmesi

TEVGER'i bilinçli olarak içine çekildiği durgun ortamdan sıyrabilmenin koşullarını zaman yitirmeksizin oluşturmak ve TEVGER'i atak bir düzeye çıkarmak gerekiyor. TEVGER'in, egemen kılınmak istenen 'sağ' anlayıştan kurtarılabilmesinin koşulları tükenmiş değil. TEVGER, TKSP gibi pasifist ve teslimiyetçi bir anlayış tarafından özünde TKSP'nin içinde olduğu dar ve statükocu bir eksene oturtulmak isteniyor. Aslında bu tam bir komplocu anlayıştır. TEVGER'i daha birinci yılında kan kaybına uğratan mantığın dağıtılması gerekir. Bu,

taze kanın alınmasına da yol açacaktır. Bugünkü haliyle alternatif düzey yaratmaktan hayli uzaklaştırılan TEVGER'in kendisini aşması zorunludur. Bu anlamda TEVGER'in tüzük, program ve yönetim mekanizması bakımından bir iç reorganizasyona gereksinimi vardır. TEVGER'in politik ve örgütsel gelişme hızını içten kesmeye çalışan bir 'örgüt' olarak TKSP'nin, bir yönüyle TEVGER'in mevcut bileşiminden yararlanarak elde ettiği yönetim ve insiyatif konumlarının sınırlandırılması, en başta dış çevrede ve o ölçüde içte de önemli bir güven duygusunun oluşmasına yarayacaktır. Böylesi bir gelişme kimseyi 'cezalandırma' anlamına gelmeyeceği gibi, aksine gelişme önündeki engelin kaldırılması bakımından da sadece bir önlem olacaktır. Anlayışıyla, eylemiyle birlikleri zaafa uğratan, güven sarsıcı ortamların doğmasına neden olan 'örgüt'te kendini gözden geçirme fırsatı bulur, aklını başına devşirir, tabii niyetliyse!

Sonuç olarak: TEVGER'in birinci yılı objektif olarak değerlendirildiğinde; ortaya aslında pek iç açıcı bir tablo çıkmıyor. Bu örgütsel ve politik boyutta oldukça açık bir biçimde görülebiliyor.

Bu da birinci yılın, geleceğe uzanan savaşım için dayanıklı bir basamak oluşturmadığını hissettiriyor. Ne ulusal düzeyde, ne de uluslararası arenada TEVGER henüz ilgi odağı konumuna yükselememiş ise bunun nedenlerinin irdelenip açıklığa kavuşturulması son derece önem taşıyor. Bu zaten kendini aşmak için herşeyden önce gereklidir.

Geleceğe uzanmak, kalıcılışmak, birlik ekseninde kurumlaşmak isteniyorsa TEVGER'in örgütsel ve pratik politikalarında önemli değişikliklere gidilmelidir.

Blokçuluğa götüren eğilim budanmalıdır. TKSP sinsi bir 'taktik politikayla' TEVGER'i blokçu bir zemine oturtmaya çalışıyor ve bu konuda hayli mesafe aldığını söylemek abartma olmaz.

TEVGER veya başka bir isimle daha geniş bir birliğin yaratılmasına çalışılmalıdır.

TEVGER bakımından "sürgün yaşamı" tersine çevrilmelidir. Diğer bir deyişle yer çekimsiz uzaydan indirilip ülke topraklarına oturtulmalıdır. Çağlayan hızıyla akan politik yaşama müdahale edebilmek, ülkenin ve halkımızın içinde bulunduğu ağır ve zor koşullarına çare aramanın sorumluluğuyla davranmak aktif ve dinamik bir politika izlemekle olanaklıdır. Devinin getirecek bu türden gelişmelerin önü açılmadıkça TEVGER'den başarılı çalışmalar beklenemez. Boşuna dememişler; "İşleyen demir pas tutmaz". TEVGER, TKSP anlayışından kurtarılmadığı, sağlam ve savaşımçı bir yapıya ve güçlere dayandırılmadığı sürece, sadece pasif yol alınabilir ama devrimci atılım yapılamaz. Devinimsizlik pas tutmaktır.

Panzehiri ise devrimci devinimdir. İşte TEVGER içindeki savaşımçı güçlerin sorumlulukları da bu konuda artıyor. TEVGER üyeliğini dondurmuş olmasına karşın partimizin, sağ duyu sahibi diğer Tevger güçlerinin, yurtsever yelpazenin ve halkımızın isteği budur. ****
Haziran-1989

İRAN... Pêşî di rûpela 6'a da

Baweriya me ewe ku rejim mafê kurda nade û peymanên micid digel hêz û serokên kurda nake...

Ji xwe Xumeynî di wesyetnameya xwe da dibêje ku qet firsête nedine hêzên pêşverû..."

Ji bo têkbirin û hilweşandina rejimê îro hûn çî dibêjin?

"Em wek hêzeke sîyasî çavdêriyeke mezin li kiryarên rejima Îranê dikin. Xebata me bi awayê illegal û bi rêk û pêk dom dike. Ji îro pê ve em dê zorê bidene agahdar kirin û rêz kirina gel bi her awayî... Herçend xebat dê demekî dirêj bikêşe jî lê mercên îro ji berî mirina Xumeynî bi awantajirin... Belê wekî me gotî karê hilweşandina rejimê tenê bi me nabe. Ji dil em xerîkin ku opozisyoneke fireh digel hêzên Îran û Kurdistanê yê pîşverû û welatparêz pêkbînin... Kengî em ghiştine vê qonaxê, hingê dê bibe merheleye gelek mezin û girîng di hilweşandina rejimêda..."

Ji bo ku em digel hemû hêzên Îranê û Kurdistanê, bikarin rejimê hilweşînin, divê istîfade ji hemû "reformên" rejimê bikin.

Tiştêk di jî heye: Me hewceyê bi hevkarîya hêzên navça rojhilata navîn jî heye. Di nav van hêzan da, taybetî hêzên Kurdistanê û Tirkîyê, em grîngîyeke mezin didinê ji ber ku îro bi hezaran Îranî li Tirkîyê û Kurdistanê wek penahende dijîn... Divê hêzên Kurdistanê û Tirkîyê piştevanîyeke xurt digel me bikin. Helbet em jî her wisa..." * * * 10.6.89

Li ser Mirina Xumeynî Komîta Merkezî ya PDK-Î / Rêberîya Şoreşger jî daxûyanîyek belav kir. Li jêr kurte paragafekê jî vê daxûyanîyê jî raberî we dikin.

"Mirina Xumeynî bê guman dê tesîrekê li ser rejima Îranê bike."

"Mirina Xumeynî, li rewşê wisa da zerbekî mezintir e ku bi rejimê ketîye û rîya têkbirina rejimê vekirîye."

"Di van mercan da, wezîfa giran û girîng li ser her sazûmana şoreşger û welatparêz û xebatkarên Îranê heye... Divê belaviya xwe ji halê rakîn, yekîtiyê pêkbînin û biparêzin, rêxistinperestîyê nekin û ji bo şkandina rejimê hemû dest bi kar bin."

"Divê hêzên pêşmerge şerê xwe xurtir bikin ku rejimê li piştî Xumeynî baş têkbînin..." Komîta Merkezî ya Partî Demokratî Kurdistanî Îran - Rêberîya Şoreşger / 14.6.1989 * * *

Baskiya Gîrerken... Haberler...

* CUDÎ dağına saldırı

Sömürgeci Türk ordusu, yirmi bini aşkın asker gücüyle CUDÎ dağı bölgesini havadan ve karadan bombaladı. Köyler boşaltıldı. Kimyasal silahların kullandığı bu saldırıda, geniş ormanlık saha yakıldı... Savaş düzeni içinde sürdürülen bu saldırılara karşı halkın tepkisi pasif düzeyde yoğun...

Ancak bu potansiyel tepkinin patlaması uzak görünmüyor...

* Hapishanelerde Direniş Yine yükseldi

Ağustos ayı, Hapishane Direniş Hareketinin yaygınlaştığı ve yükseldiği ay oldu. Eskişehir'deki cezaevinde haziran sonlarından beri, çoğu PKK'li olan, yurtsever direnişçilerin açlık grevi sürüyordu.

Hapishane idaresinin Aydın'a naklettikleri direnişçilerden H. Hüsnü Erdoğan ve Mehmet Yalçınkaya öldüler. Diğerleri ise direnişi devam ettiriyor. Ölümler artabilir... PKK'li yurtseverlerin 'cezaları' bilinçli olarak ölümlerle sonuçlandırılmak isteniyor...

Aydın cezaevine nakledilenler arasında hapishane direniş hareketinin sembolü haline gelen yiğit savaşçı Diyarbakır eski Belediye Başkanı Mehdî ZANA da var.

Hükümet Ağustos-1988 genelgesini değiştireceğini açıklamak zorunda kaldı. Ve daha da geri adım atmak zorunda kalacaklardır. Baskıları protesto edelim; direnişçilerle de dayanışmayı yükseltelim...

* Aydınlar hapishane direnişlerini desteklemek amacıyla açlık grevine başladılar...

15 Ağustos günü saat 11'de hapishane direnişlerini desteklemek ve destek yaratmak amacıyla iki günlük açlık grevine başladıklarını basın toplantısıyla açıklayan aydınlar şunlar: Aziz NESİN, M. Ali AYBAR, R. Nuri İLERİ, E. Galip SANDALCI ve Mina URGAN

Li ser şehît kirina Dr. Abdurrahman QASIMLO û hevalên wî, Politbüroya Partî Demokratî Kurdistanî Îran / Rêberîya Şoreşger 15-ê Tirmehê daxûyanîyek belav kir.

Di vê daxûyanîyê da rejima Îslamî ya Îranê bi xurtî tete mehkum kirin. Bi kurtî wisa tete gotin:

"... Ev kiryarê bê guman bi destûra hukmê Tehranê hatîye kirin ku emeleki dijî insanî û cinayetkarane ye û em bi tûndî mehkum dikin..."

"... Ev cinayete jî ber ku li axa Austuria hatîye kirin û êrişêke dijî vê dewletê ye jî, divê Austuria li ser vê pîrê bisekine û eşkere bike..." Politbüroya PDK-Î / Rêberîya Şoreşger - 15.7.1989

MANZARA

*"Müziğin makamını değiştiren,
kentin duvarlarını sallar"*

Parast ROJHILAT

Herşey çok hızlı "geliyor". Ne kadar da hızla yıkıyorlar eski yapıları; ne kadar da hızla "kuruluyor" yenileri! Yollar ve kavşaklar çoğaldı. Sapkınlar yol seçmekte zorlanmıyorlar artık!..

Gazeteler hergün başsayfalarından, ırkçı çizgi romanlarına kadar, bütün köşelerini "Bulgar zulmü"ne ayırdılar. TRT, sentimental programlarla ve yapmacık sesli spikerleri aracılığıyla vatandaşları "zulmün" kurbanlarına yardıma çağırıyor. Tirad hergün, olmadık zamanlarda karşımıza çıkıyor.

Devlet muhtaç "soydaşlar" için gönüllü yardımları yeterli görmemiş olmalı; işçi ve memurların ücretlerinden belirli miktarlarda para kesmeyi planlıyor. Ücretlilerin, ücretleriyle ters orantılı olarak homurtuları artıyor. Bu insanlar artık "soydaş-moydaş" tanımıyorlar galiba... Sentimental propagandalar da işe yaramıyor anlaşılmalı!..

Doğrusu bu insanları anlamak pek güç değil; 350 gr. olması gereken ekmeklerin 300 gr. geldiği, üstelik fiyatlarında bir yıl içinde 150 TL den 350 TL ye yükseldiği bu devlette, "Bulgar zulmü"nden LADA'sıyla kaçan "muhacirin" çizdiği tablo pek göz yaşartmıyor... Kürt "mülteciler"de böylece kamuoyunun dikkatlerinden "kurtarılmış" oluyor! Jivkof yoldaş, "eylem" yapıyor, faturayı başkaları ödüyor!..

Zeka özürlü Evren efendi, "soydaşların" vasıflı, yetenekli işgücü olduklarını, oysa "Irak'tan gelenler" in (öyle ya, milliyetleri yok bunların) vasıfsız bir topluluk olduğunu buyuruyor!.. 37. boylamın doğusu için böylece yeni bir standart daha tarihe mal ediliyor!

"Vasıflı soydaşlar", işlerinden atılan "huysuz işçiler" in yerine hemen işe alınıyorlar. 37. boylam "misak-ı milli"yi giderek daha keskin bir

bıçak gibi kesiyor.

Kürdistan

Eski trenler, eski raylara yerleştiriliyor. Bir yandan tamirat sürerken bir yandan yolcu toplanıyor. Tarifeler açık değil.

Lokomotifler eski, yolcular eski, alışkanlıklar eski. Alternatif arayanlar, aradıklarını bulamayınca, çaresiz eski trenlerine atıyorlar.

Hızdan korkuluyor. Hızlı giden araçları seyretmekten korkulmuyor, fakat binen yok. Şoföre güven yok. Dedikodu gene en güçlü iletişim yöntemi! Her kurumu çöktürilmeye çalışılan sömürge için bu doğal.

Bütün bu çürümüşlük, toprağın üzerinde gübre gibi. Altında fırlamak üzere duran; Kürdistan'ın - 0 kaynakları kurutulamayacak olan ülkenin - tomurcukları patlamak üzere.

Ülkenin ırmakları kentlere, kentlere akıyor. Dağlarda ateşler yanıyor.

Artık yakınmaya paydos şarkısını söylüyor gençler. Zamandan daha hızlı koşmaya alıştıyorlar kendilerini. Tempus Fugit (Zaman kuş gibi hızla uçar)!

Zamandan hızlı yaşamayan, zamanın dilini çözemez diyor eski ülke; "yenileyin beni, yükseltin özgürlük yaylasına" diye bağırıyor.

Ölümün kovaladığı bedenler, ölümü kovalamaya hazırlanıyor.

Bana da "zoma"ların enerji veren havasını solurken, güzel bir şiir hatırlatmak düşüyor; "Müziğin makamını değiştiren, kentin duvarlarını sallar". Temmuz / 1989